

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3.
Telefon št. 51-22, 51-23, 51-24
Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 3.
Telefon št. 51-22, 51-23, 51-24
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Telefon št. 17.749
Člankovno avtorstvo št. 17.749
Izdajatelj: Slovenski narodni izdajatelj
Založnik: Slovenski narodni izdajatelj
Izdajatelj: Slovenski narodni izdajatelj
Izdajatelj: Slovenski narodni izdajatelj

JUTRO

Izjava ruske dnevne ponedeljke
Narodna misel mesečno 18.
in izdajatelj po 12.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 3, telefon
št. 51-22, 51-23, 51-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Normale attività esplorativa

Le attrezzature militari di Malta e navi alla fonda nel porto di La Valletta efficacemente bombardate

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 22 agosto 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 817:

Sul fronte egiziano normale attività di elementi esplorativi e delle opposte artiglierie.

L'aviazione dell'Asse ha svolto notevole attività. Uno Spitfire risulta distrutto in combattimento.

Formazioni italiane e tedesche hanno bombardato le attrezzature militari di Malta e navi alla fonda nel porto di La Valletta. Due nostri velivoli non sono rientrati dalle operazioni della giornata.

Nel Mediterraneo cacciatori germanici di scorta ad un convoglio, hanno abbattuto 4 apparecchi nemici.

Normalno izvidniško delovanje

Vojaške naprave na Malti in ladje pred luko La Valletta uspešno bombardirane

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 22. avgusta naslednje 817. vojno poročilo:

Na egipčanskem bojišču običajno delovanje izvidniških oddelkov in nasprotnega si topništva.

Letalstvo osi je razvilo pomembno delavnost. V borbi je bilo zrušeno letalo vrste »Spitfire«.

Italijanske in nemške letalske skupine so bombardirale vojaške naprave na Malti in pred La Valletto zasidrane ladje. Z vojnih poletov tega dne se ni vrnilo dvoje naših letal.

V Sredozemlju so nemška letala, ki so spremljala konvoj, sestrelila štiri sovražna letala.

Fantazije o »drugi fronti«

V svojem znanem govoru v Goriziji je Mussolini kratko in jedrnat, a z vso odločnostjo, ki je v skladu z njegovim popolnim poznavanjem položaja, izjavil na naslov vseh slišalcev o tako zvani »drugi fronti«: »Druge fronte ne bo ne tu in ne tam, ne v nobenem drugem delu sveta. Os in trojni pakt imata sredstva za doseg zmagave«.

Tako je s tega najvišjega mesta v dveh skromnih stavkih pojasnil položaj. Mussolinijeva ugotovitev izhaja iz temeljitega poznavanja možnosti in sredstev lastnega in sovražnega tabora. Vsako uganjbo o tem bi zato bilo odveč. Spričo vedno znova ponavljajočih se napovedovanj anglosaške propagande pa je prav, ako se ta stvarnost podrobneje razčleni in sicer v luči sovražnih prizadevanj, ki so najbolj zgovorna.

Kdor le kolikšnakoli pozna sedanji splošni vojni položaj, lahko takoj ugotovi, da propagandne napovedi druge fronte nikakor ne izhajajo iz moči, temveč samo iz priznane slabosti vseh glavnih nasprotnikov ali osi in trojnega pakta, kakor je to nedavno zelo umestno ugotovil nemški propagandni minister dr. Goebbels v znanem članku o »drugi fronti«, napisanem v nemškem tedniku »Das Reich«. Pa tudi po mnenju zaveznikov naj bi bila »druga fronta« samo nujni izhod iz položaja, ki je zelo resen na vseh bojiščih, zlasti na vzhodnem, kakor smo nedavno prikazali tudi na tem mestu in kakor so potrdili novi uspehi kopnega, pomorskega in letalskega orožja sil trojnega pakta, bodisi v Rusiji bodisi nedavno pri Salomonskem otočju ali o priključitvi najnovejših katastrof anglosaške konvoja v Sredozemlju. Samo v luči te splošne stiske nasprotnikov si lahko tolmačimo ponovne sovjetske zahteve po čim prejšnjem nastanku drugega bojišča in samo tako tudi vedno bolj naraščajoče zahteve anglosaške javnosti, naj tudi Anglija in Amerika »storita nekaj« za razbremenitev sovjetskega zaveznika. Ako bi bili namreč nasprotniki sil trojnega pakta dovolj močni na sedanjih bojiščih, bi bila njih želja po nastanku novega bojišča brez smisla.

A tudi sama teorija o »drugi fronti« izhaja iz istih splošnih lastnih slabosti, kakor je nedavno ugotovila italijanska zunanje-politična revija »Relazioni Internazionali«, ki je v dokaz navedla najnovejšo knjigo ameriškega polkovnika W. F. Kernana, izšlo pod zelo značilnim naslovom: »Samo z obrambo se ne zmagava«. Iz ugotovitve, da je »nemogoče obdržati neko posest ali oporišče zgolj z obrambo, ki se naslanja predvsem na pomorsko premoč, in da »pomorska premoč, ako ji ne postavimo temeljev končne zmage z izvežbanjem velike kopne vojske, lahko samo zaščiti umiki, izvaja svoj zaključek, da je treba preiti v ofenzivo. Pri tem pa ne prikriva, da bi anglosaški zavezniki za uspešen nastop kjerkoli na evropski celini morali vreči v boj najmanj tri četrtine ameriškega in vsaj polovico angleškega brodomarja, razen tega pa tudi vsa svoja bombna in prevozna letala. Ameriški pisec seveda ne pove, kaj bi se zgodilo med tem in vseh ostalih bojiščih, ako bi anglosaški vsečili osredotočili svoj udarec z vsemi svojimi vojnimi sredstvi samo na enem mestu... On nam tudi ne pove, kje naj Amerika in Anglija jemljeta za to potrebno brodomarje, ko pa ga je zaradi neumornega delovanja osnih podmornic vedno več na dnu morja.

Sicer pa so Kernanu odgovorili na njegove fantazije Angleži in Američani sami. Znan ameriški vojaški kritik Hanson Baldwin je na primer označil Kernanov načrt za neizvedljiv predvsem zato, »ker Zedinjene države nimajo potrebne tonaže, ki naj bi omogočila izkrcanje v večjem obsegu«. Še bolj jasno je to izpovedal list »New York Times«, ki je priznal, da imajo »Zedinjene države na razpolago mnogo izpod 50% one tonaže, ki bi bila potrebna za izpolnitev vseh nalog v totalni vojni. To ne more seveda nikogar presenetiti, saj je nedavno previdni in strogo nevtralni švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« izračunal, da bi prekomorski prevoz enega samega pehotnega vojske ali bojevnika motoriziranih odredov s pripadajočo opremo zahteval uporabo najmanj pet ton, kar

pomeni, da bi za prevoz ene same divizije morali torej uporabiti brodomarje najmanj 100.000 ton.

Še bolj značilno pa je, da ni med anglosaškimi strokovnjaki prav nobene edinosti glede tega, kje naj bi se izkrcanje izvršilo. Fantazija je sicer zelo velika, a pred vsako pobudo zijajo strašne ovire, čim se razmišlja o njeni izvršitvi. Zato je povsem naravno, ako je večina anglosaških strokovnjakov mnenja, naj bi se misel na invazijo sploh opustila, češ da je »druga fronta« prav za prav že — Libija, medtem ko se iz Amerike in Avstralije slišijo glasovi, da je »druga fronta« — Pacifik in da »premaga os, kdor porazi Japonce«. V Južni Ameriki so še bolj previdni in pravijo, da je druga fronta že sedaj na Karaimskem morju, kjer zavezniški z vsem svojim klepetanjem ne morejo preprečiti in niti ne omejuje uspešnega delovanja osnih podmornic. Po vsem tem se ne smemo čuditi, ako je demokratski senator Tydings nedavno izjavil v Baltimore: »Ne gre le za to, da drugo fronto vzpostavimo, morali bi jo tudi vzdržati. Neuspeh takšnega podjetja bi bil katastrofalen za vse združene narode, ki bi se v tem primeru znašli v slabšem položaju kakor so danes«.

Tako vidimo, da v sovražnem taboru samo govore in razpravljajo, se sestajajo in sklepajo dogovore ter se drug drugega varajo z obljubami, obvezami in jamstvi, vsak izmed »zaveznikov« pa misli samo na svojo lastno rešitev pred nezadržnim prodiranjem sil trojnega pakta, ki malo govore, a zato tem bolj uspešno izvajajo svoje velike strateške načrte, ki obsegajo ves svet, vsa njih bojišča in isti sapi. Ko si nasprotniki še vedno niso na jasnem, kaj je za vsakega izmed njih najvažnejše in najnujnejše, vedo sile trojnega pakta prav dobro, kaj je pri njih za vse skupaj važno, saj so vsa njih bojišča tesno povezana med seboj, čeprav jih ločijo največje razdalje. Zato te sile mirno gledajo na potek vojne, ker vedo, da jih na koncu čaka samo — zmaga.

Vedno novi nemiri v Indiji

Spopadi med policijo in demonstranti so na dnevnem redu

Sanghaj, 22. avg. d. Iz Kalkute javljajo o nadaljnjih nemirih v posameznih indijskih mestih. V nekem mestu v okrožju Vardha so bili po poročilu iz angleškega vira ubiti štirje policijski agenti o priliki napada množice na neko policijsko stražnico. Britanski poročilo ve samo povedati, da so policisti padli na vratih policijskega poslopja, ki so ga skušali zasedeti demonstranti, ne omenja pa, koliko človeških žrtev je bilo pri tej priliki na strani neoborožene množice. Drugi štirje policisti so bili ubiti v mestu Chimur, toda v tem primeru britanski poročilo ne navaja nikakih podrobnosti o okoliščinah njihove smrti. V petek ponoči so dosegle iz Bombaja tudi vesti o novih nemirih v pokrajini Madras. Posebno veliki so bili izgredi v mestu Trichinopoly, kjer je britanska policija ponovno streljala v demonstrante.

Bangkok, 21. avg. s. Iz Kalkute poročajo, da je angleška policija uvedla obširne preiskave, da bi odkrila radio svobodne Indije, ki ne poroča le stalno o dogodkih v Indiji, temveč daje tudi ukaze tajnega odbora indiskih patriotov in jim utruje vero v dober izid bitke, ki so jo pričeli z namenom, da bi se odrešili stoletnega tlačitelja. Ta tajna radijska postaja, ki je ni mogoče najti, je objavila, da se upor širi z uspehom tudi v severozahodnih pokrajinah kamor prihajajo že več dni ojačenja policije in čet. Strojnice in puške Angležev je zaključila postaja svobodne Indije nas ne bodo zadržale. Odločeni smo za borbo, dokler zadnji Anglež ne bo zapustil naše domovine.

Po vestih, ki so dosegle davi, je bil aretiran predsednik borbe v Kalkuti in zaprt v ječo, kjer je že 300 v zadnjih dneh aretiranih Indijcev. V okraju Howrao, ki je najbolj obljuben v Kalkuti, je prišlo do prave bitke med policijo in demonstranti, ki so napadli angleške trgovine. Množica je metala kamenje na policiste, ki so uporabljali orožje. Nekaj agentov in kakih 30 demonstrantov je bilo ranjenih. Ko je prišel oddelek čet, je bila množica razpršena.

Nove osvojitve ob spodnjem Kubanu

Tudi na kavkaškem področju uspešno prodiranje — Izjalovljeni sovjetski napadi pri Vjazmi in Rzevu

Iz Hitlerjevega glavnega štapa, 22. avg. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje vojno poročilo:

Ob spodnjem Kubanu so nemške in rumunske čete kljub ogorčenemu odporu sovražnika zavzele močno branjeno mesto Skupskaja in Kurčanskaja. Tudi na kavkaškem področju je bil sovražnik kljub ogorčenemu odporu, neugodnemu vremenu in težavnemu terenu vržen z utrjenih gorskih postojank.

Vzhodno od Vjazmi in pri Rzevu je bilo zopet zavrnjenih več napadov sovjetskih čet, podpranih od tankov.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera in pred Petrogradom so se izjalovili krajevni napadi sovražnika.

V Finskem zalivu je bil z bombami potopljen sovražni minolovec. Na visokem severu je letalstvo bombardiralo letališče pri Murmansku in sovražna taborišča na Riškem polotoku. Potopljena je bila manjša tovorna ladja.

Na vzhodni fronti je bilo večerj v letalskih borbah in od protiletalskega topništva sestreljenih 98 sovražnih letal, 6 nadaljnjih pa je bilo uničenih na tleh. Pogrešamo 6 lastnih letal.

Na angleški južni obali so dosegla lahka nemška bojna letala pri dnevnih napadih zadetke na vojaško važnih napravah. Nad belgijsko obalo so lovci sestrelili eno angleško letalo, mornarsko topništvo pa je sestrelilo v zapadnem delu Vzhodnega morja 4 angleška letala.

Prodiranje ob Kubanu in na Kavkazu

Berlin, 21. avg. s. »Zwölfuhr-Blatt« doznava iz vojaškega vira, da nemške čete še nadalje prodirajo na področju dolnjega toka Kubana in na zapadnem področju Kavkaza. Borbo se kljub izredno hudi vročini, letalstvo je povsod uspešno podpiralo operacije in je bombardiralo bežeče boljševike v pristaniščih Črna morja. Od 18. avgusta so nemške pehotne čete in oklopne skupine južno od Stalingrada med Donom in Volgo v napadu. V teh akcijah je bilo razbitih 118 utrjenih postojank in zvečer 19. t. m. je bil sovražni odpor popolnoma strt. Močne sovražne sile so bile uničene.

Berlin, 22. avg. d. V nadaljnjem prodiranju na kavkaškem bojišču so nemške in rumunske čete, kakor javljajo s pristojnega nemškega vojaškega mesta, zavzele mesto Krimskaia in Kurčanskaja ob spodnjem toku Kubana.

Akcije nemškega letalstva pri Stalingradu

Berlin, 22. avgusta. d. Nemško letalstvo učinkovito posega v odločilne borbe pri Stalingradu in so v četrti močni oddelki nemških letal, posebno učinkovito podpirali delovanje kopnih sil jugozapadno od Stalingrada in na ožini med Donom in Volgo. Nadalje so nemške letalske sile sistematsko napadle sovražnikove prometne zveze, železniške proge na področju Stalingrada in ladje na spodnji Volgi. Sovražni rečni transporti so bili glavni cilj nemških bombnikov. Na Volgi so bile potopljene tri sovražnikove transportne ladje, en rečni parnik pa je bil z bombami poškodovan.

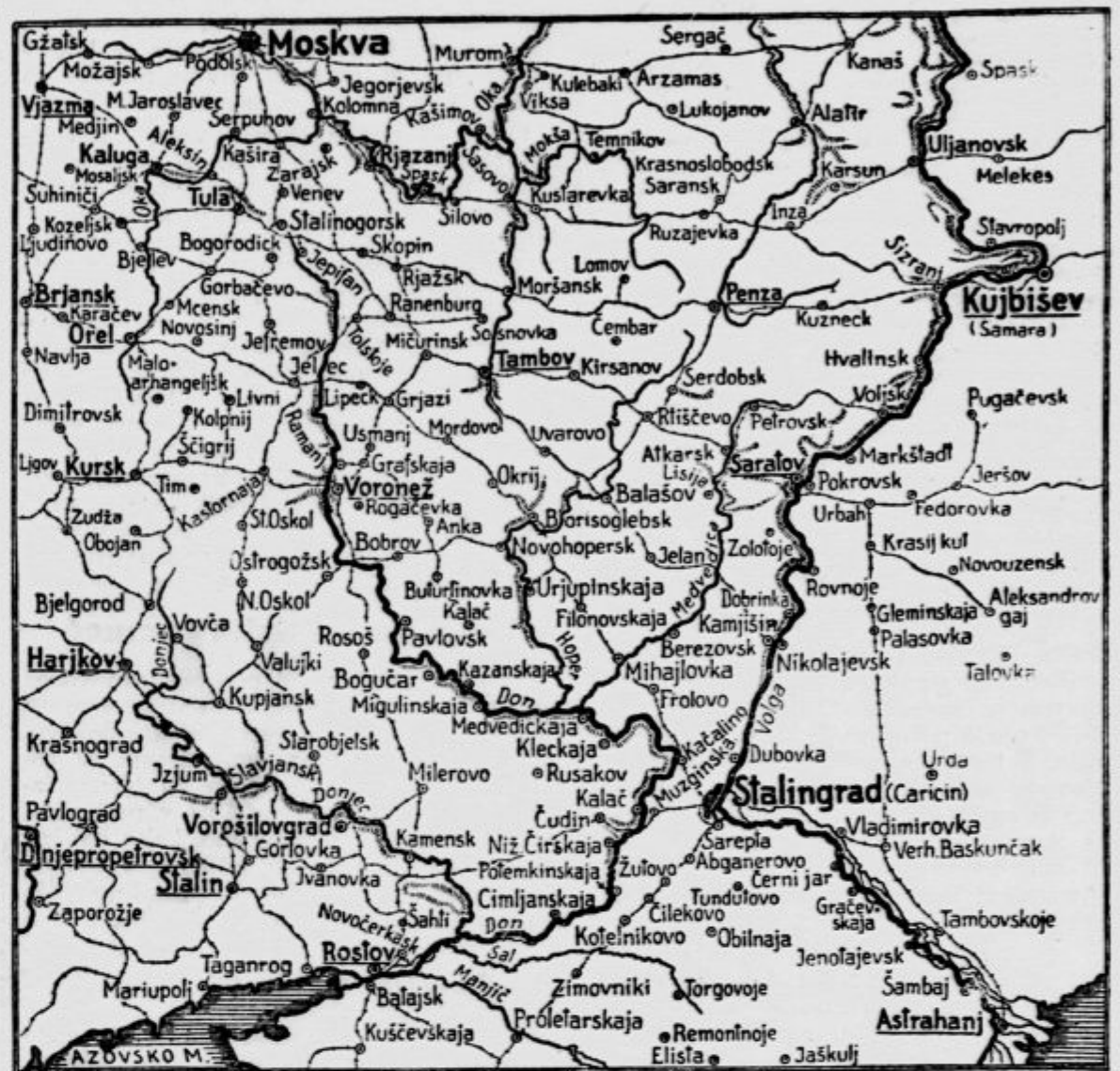
Vsi nacionalistični listi v mestu so prenehali izhajati z izjavo, da je bilo z odredbami omejeno njihovo delovanje in da je policija zahtevala objavo poročil o dogodkih, v katerih je resnica bistveno potrjena, zaradi česar ne morejo javnosti več objektivno obveščati. Vlada podkralja je izdala odredbo, s katero se proglasilo za nezakonite vse stavke v Indiji. Zagrožene so hude kazni za vse, ki bi kakor koli skušali oteževati delo oblasti. V vseh glavnih središčih delavci stavkajo. Mnoge tovarne so še vedno zaprte zaradi pomanjkanja osebja. V Madrasu so se neredi obnovili. Policija je skušala z bombami za soljenje razgnetih sprevod, ki se je uveljavil proti središču mesta. Zaradi aretacije udeležiteljev sprevoda je množica reagirala. V vrsti spopadov med policijo in demonstranti, ki so skušali aretirane iztrgati iz rok agentov, je bilo mnogo ranjenih. V Trichinopolyju so demonstranti vdrli v trgovine Angležev. Policija je napadla množico s palicami. Če ne bi posegel vmes bataljon čet, bi agentom slaba predla. Mnogo agentov je bilo ranjenih. Tudi v Penakindi v Godavariju je prišlo do hudih spopadov. Množica je zažgala poštni urad.

Borbe na Salomonskih otokih

Tokio, 21. avg. s. Govoreč s tujimi novinarji je neki zastopnik vlade izjavil, da se borbe z ameriškimi na Salomonskih otokih izkrcanimi kontingenti še nadaljujejo. Uradno poročilo o operacijah v tem odseku bo objavljeno šele tedaj, ko na Salomonskih otokih ne bo nobenega ameriškega vojskega več.

Odbito ameriško izkrcanje na Gilbertskih otokih

Tokio, 21. avg. s. Japonski glavni stan objavlja, da je japonska posadka na otoku Makinu ob zori 17. avgusta odbila poizkus izkrcanja ameriških sil, cenjenih na okrog 200 mož.

Kritičen položaj sovjetske vojske

Rim, 21. avg. s. Dopsnik »Daily Express« na vzhodni fronti poroča, da sovjetski krogi priznavajo, da postaja položaj za rešev vojske vedno bolj kritičen na vseh fronti. Nemške kolone napredujejo v vseh smereh južno od Kleckaja, severno od Kotelnikova, južnovzhodno od Krasnodarja in južno-vzhodno od Pjatigorska.

Izjalovljeni sovjetski napadi pri Voronežu

Berlin, 22. avg. d. Ob zaključku tretje faze bitke pri Voronežu je vrhovno nemško vojni poveljstvo objavilo pregled borb, ki so se razvijale na tem področju vzhodnega bojišča od konca julija dalje, ko je bila z uničenjem glavnih sovjetskih sil zaključena druga faza bitke pri Voronežu. Poročilo nemškega vrhovnega vojnega poveljstva navaja da je v začetku avgusta poslalo sovjetsko poveljstvo na bojišče pri Voronežu nove rezerve in 8. avgusta z velikimi silami obnovilo napade na nemške postojanke severno od Voroneža. Poročilo opisuje nato potek posameznih bitk, ki so bile vse povrsi odbite s hudimi izgubami za sovražnika. Pri svojih množestvenih napadih so utrpeli sovjetske čete izredno velike izgube ljudi in orožja. Končno so bile uničene tudi one sovjetske sile, ki jim je začasno uspelo prodreti med nemške obrambne črte.

Poročilo nemškega poveljstva ugotavlja, da so vsi z velikimi žrtvami izvedeni sovražnikovi množestveni napadi ostali popolnoma brez uspeha in nadaljuje nato: Težke izgube ljudi in materiala so končno prisilile sovražnika, da je prekinil svoje množestvene napade in se omejil na brezpredmetne krajevne sunke. Tudi ponovni sovražnikovi poskusi, da bi z manjšimi silami prekorakili Don, so se izjalovili ob budnosti tankajšnjih nemških čet. Nemška bojna in strogolovna letala so v neprestanih valovih posegala v te obrambne borbe. V poslednji fazi so letalske skupine in oddelki nemškega protiletalskega topništva uničili na 100 sovražnikovih oklopnih vozil. Tudi močne letalske sile, ki jih je vrigel v borbo, sovražnikovi niso prinesle pričakovanih uspehov. Sovražnikovi letalski napadi so se izjalovili ob požrtvovalnosti nemških lovcev, ki so samo v zadnjih dneh te obrambne bitke sestrelili 98 sovražnih letal, nadaljnjih 9 pa so uničile granate nemškega protiletalskega topništva. 17. avgusta se je končala tretja faza bitke pri Voronežu s popolnim uspehom nemških čet.

Vzroki angleškega poraza pri Dieppu

Berlin, 22. avg. d. Vojaški ekspert nemškega radia, general Dietmar, je podal o izjalovljeni britanski invaziji pri Dieppeu naslednji komentar, ki izčrpno pojasnjuje ozadje britanskega izkrcavalnega poizkusa. General Dietmar pravi, da so se zavezniki z akcijo proti luki Dieppeu odločili bolj zaradi tega, da ustrežejo Stalinu, kakor pa z namenom, da resnično postavijo drugo fronto, ki je že nekaj časa veljala za glavno geslo sovjetske propagande. Dietmar pravi nadalje, da predstavlja že samo izkrcanje ali prekoračenje neke reke v prisotnosti nasprotnika, ki je pripravljen za borbo, nelahko nalogo. Najprej si je treba izvojevati primerno oporišče, na primer luko, kamor se transportirajo sledeča ojačenja in kjer se razkladajo potrebščine za izkrcane čete. Kot tako oporišče so si zavezniki Dieppeu dovolj spetno izbrali, toda za uspeh take akcije je tudi potreben moment iznenadenja, namreč najskrbnejše prikrivanje priprav za nameravano akcijo. Po tem pravilu pa sovražnik ni ravnal. Ze dolgo in tudi vse preveč so govorili o postavitvi tako zvane

in letalskih skupin, ki so v celotnem obsegu obdržale vse prvotne glavne bojne postojanke.

Finski odsek

Helsinki, 21. avg. s. V zadnjih 24 urah je bilo na vseh odsekih fronte običajno delovanje pehote in topništva. Izvidniško delovanje je bilo izredno živahno v južnem odseku fronte v vzhodni Kareliji. Nad Svirrom je finsko protiletalsko topništvo sestrelilo sovjetski bombnik tipa »SB 2«. V bližini Ladoškega jezera so finski lovci prisilili boljševiški hidroplan, da je pristal. Dve sovjetski letali sta bombardirali Sortavalo. Bombe so povzročile nekaj škode.

Uradno poročilo o smrti Štefana Horthyja

Budimpešta, 22. avg. d. Tu je bilo objavljeno uradno poročilo o smrti podrejenega Štefana Horthyja. Iz poročila je razvidno, da je sin madžarskega regenta našel smrt v četrti kmalu po 5. jutru. Izpolnjujoč službeno povelje, da spremlja v svojem lovskem letalu izvidniško letalo, je letalski poročnik Štefan Horthy ob 5. jutru startal s svojim letalom proti sovražniku. V dogovorjenem poletu v nizki višini se je Horthyjevo letalo zaradi pokvare na motorju ponesrečilo, pri čemer je Štefan Horthy našel smrt.

Budimpešta, 22. avg. d. Truplo pokojnega vice-regenta Štefana Horthyja, ki je bilo najprej položeno na mrtvaški oder na sedež poveljstva njegove letalske eskadre na vzhodnem bojišču, je bilo večerj nato s posebnim vlakom odpremljeno proti Madžarski. Na meji bo sprejela vlak posebna madžarska delegacija s pravosodnim ministrom na čelu in ga spremlja v Budimpešto.

Budimpešta, 22. avg. d. Snoči je bilo objavljeno, da je bil zaradi narodnega žalovanja, odrejenega zaradi smrti podrejenega Štefana Horthyja, odpovedan obisk hrvaškega trgovinskega ministra Dragutina Totha v Budimpešti.

Italijanski oficirji v Sinaji

Sinaja, 21. avg. s. Skupina 100 italijanskih oficirjev, vojnih invalidov je dospela smekaj. Oficirje je povabil minister za narodno obrambo v imenu maršala Antonese, naj prebijejo mesec dni odihla v enem izmed slikovitih krajev v južnih Karpatih. Zastopniki rumunske vojske so pozdravili skupino italijanskih oficirjev na kolodvoru.

Spomini na staro Ljubljano

Zdravstveno stanje v Ljubljani je bilo pred 70 in še pred 60 leti neprimerno slabše kakor danes. Ljubljancem nismo imeli dobre pitne vode. Javnih vodnjakov je bilo malo: eden je bil v Zvezdi in je danes spodobno obnovljen, drugi na Cojzovi cesti, na Kerkovem trgu in na Mestnem trgu. Nekateri so hodili po vodo v večje hiše: v škofijo, k Zeschku, k Novemu svetu ter v razne hiše pekov in gostilničarjev. Da je bila pri vseh teh dobra pitna voda, zelo dvomim.

Ceste so nekoliko škropili ob suši, bile so vedno prašne, ob dežju pa blatne. Škropili so iz velikega soda, ki so ga napolnili v Ljubljanci. Na Ljubljanci so hodile služkinje prat perilo nekateri so pa tudi že takrat dajali perilo prat pericam iz Dobrunj in Bizovika.

Zdravnikov je bilo premalo, pač pa je bilo preveč gostiln; v Zidovski ulici in na Zidovski stezi jih je bilo kar pet. Pili so ljudje pred 70 in 60 leti žaliboze prav velika žganja. Bile so stare žganjarne ob Cojzovi cesti, na Starem trgu, v Wolfovi ulici, dalje v Fröhlichovi, sedanjí Zaltovi hiši v Puharjevi ulici in na Dunajski cesti, lesena baraka je stala prav tik evangelijske cerkve na Gosposvetski cesti in znana je bila žganjarna na Šentpetrski cesti. Prodajale so pa žganje tudi nekatere specialne trgovine: »ta grenkega«, »sladkega«, »rozolij«. Marsikdo si je napolnil žep, a marsikdo je zato prežgodel odrinil v krtovo deželo.

Imeli smo pred 70 leti v Ljubljani »črne kozce«, potem legar, pred 60 leti tudi kolero in še enkrat kozce. Pomrlo je takrat mnogo otrok pa tudi starejših. Šele ko je dobila Ljubljana mestni vodovod, dobro pitno vodo pa čedno vodo za pranje in kopanje, so se razmere zboljšale. Pripomoglo je pa k zdravju zlasti to, da so mnoge žganjarne končale svoje žalostno življenje.

Obrtništvo je pred 70 leti slovelo. Imeli smo obilo pekov, krojačev, čevljarjev, plekarjev, mizarjev. Vzrok preselitve je naslednji: ni bil običaj, temveč po avstrijskem zakonu je moral vsak obrtnik, ko je postal pomočnik, iti po svetu. S culico na ramji je odšel v tujino, da se je izobrazil v svoji stroki. Dobil je od policijske oblasti knjižico »Wanderbuche«. In tako je marsikdo prišel v Ljubljano, všeč mu je bilo tu, našel je veselo družbo in dobro službo pa je ostal za vedno.

Moj oče je bil rojen 1818 v Nagyfalvi v Banatu kot Srb pravoslavne vere. Njegovega očeta je bilo ime Jovan, materi pa Grozda. Imeli so v Nagyfalvi obsežno posestvo, Nagyfalva je bila že takrat velika vas, štela je več sto hiš; zdaj spada k Romuniji in se zove Satalmare, Dedek Jovan je odločil, da se sin Božidar izuči krojaštva, zato ga je poslal k mojstru v Temesvar. Po šestmesečni učni dobi je moj oče postal pomočnik. Od policijske oblasti v Temesvaru je dobil potovalno knjižico, na prvi strani je bila natisnjena naredba policijske oblasti v nemškem in madžarskem jeziku. Od mojstra je dobil staro dvajsetico, od staršev prav toliko in s to imovino in s culico, ki so ji vsi rekli »felažen«, je krenil na potovanje, učiti se, ne pa berati po svetu. Po naredbi je bilo pomočnikom sploh strogo prepovedano berati; v vsakem večjem kraju se je moral tak potnik ustaviti in delati pri mojstru, da se je preživel. Potovalno knjižico mojega očeta imam še shranjeno. V njej so mesta od oblasti zabeležena, kje je bil in koliko časa je tamkal delal. Navedeni so kraji: Temesvar, Arad, Novi Sad, Osijek, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Ptuj, Gradec, spet Ptuj, Ljubljana, Celovec, Dunaj, Linc, Krems, Gmunden, Salzburg, Innsbruck, Brixen, Bozen, Brescia, Verona, Milano, Mantua, Venezia, Trieste, Ljubljana.

V Ljubljani se je oče ustavil in delal tu dve leti. Potem je šel spet pogledat v rojstni kraj. Toda tam ni dolgo držal, vleklo ga je nazaj v Ljubljano. Postal je krojaški mojster, se poročil s Slovenko, prestopil obenem v katoliško vero in otvoril svoj »ateljé« v Permetovski hiši v Špičtalski, sedaj Stritarjevi ulici, kjer sem bil tudi jaz rojen.

In tako kakor moj oče, so potovali tudi drugi pomočniki, zato je prišlo mnogo Nemcev, Čehov in drugih državljanov v Ljubljano. Vsem se je Ljubljana priljubila, stalno so se naselili, postali mojstri.

Pred dobrimi 70 leti so imeli obrtniki v Ljubljani svoje dobro uspevajoče zadruge in prenočišče za popotne pomočnike. Vsaka zadruga je imela svojo zastavo, bandero, s katerimi so se obrtniki in člani udeležili procesije na Telovo. Zadruga so se pa na-

naglem razšle in so zastave podarile cerkvam.

Peki so bili v Ljubljani večinoma domačini, malo priseljencev je bilo med njimi; Perme v Špičtalski ulici, Bončar pred škofijo, Pauer in Bončar na Šentpetrski cesti, Jenko na Gosposvetski cesti, Košir in Kermavner na Starem trgu, Jančar na Brggu, Žužek v Florijanski ulici, Föderl v Lingarjevi ulici in še drugi so bili na glasu. Kruh je bil v Ljubljani vedno dober, Peki so nam redno nudili žemlje (fine male pa tudi velike), bige, rogličke, slanike, preste, razne maslene štruce pa tudi ržen in koruzen kruh, pa iz črne moke reglje in hlebčke. Vedno so bili peki na glasu kot dobri in pridni delavci, mnogi mojstri so si pridobil ugledno premoženje in posest.

Kdo bi jim mogel kaj očitati, če so si pridobili lastno streho, ko so vse življenje garali ponoči in se podnevi? Nekaj mojstrov pa je tudi obubožalo, imeli so smolo pri obrti. Peki so imeli že zgodaj svoje družine, ki je podpiralo ubožne, onemogelne članke. Društvo še vedno obstoji. Nekateri sinovi pekovskih mojstrov so zavzeli odlična mesta. Pokojni žužek je imel pet sinov in več hčera. Od sinov so postali trije inženjerji, eden deželosodni svetnik, naj-

Kadar kupuješ, preglej »Jutrove« oglase!

Spoznavaj gobe, varuj se strupa!

Zadnje čase smo brali o množinskem zastrupljenju z gobami v Kispeštu na Madžarskem. Baje so zastrupljenje povzročile mušnice. Na Madžarskem je goboznanstvo na nizki stopnji, ker šele nekaj desetletij uživajo nekoliko vrst gob, med temi poznajo posebno kukmaka ali šampinjone. Med prvo svetovno vojno se je pripetilo mnogo podobnih nesreč, ko so zaradi pomanjkanja živil civilni prebivalci in vojniki, posebno pa vojni ujetniki posegali po gobah, ki jih niso zanesljivo poznali. Pokojni naš učenik rojak Josko Schmoranz, bivši profesor na mariborskem učiteljski in okrajni šolski nadzornik, je poročal iz Merana, kjer je živel v pokoji, o mnogih smrtnih zastrupljenjih z mušnicami.

1. Psalliota campestris — Zlahtni kukmak ali šampinjon

V severnih polvarjajinah Evrope, posebno v Sibiriji, namreč naše mušnice niso strupene ter jih prebivalci radi uživajo in pripravljajo iz njih celo neko krepičo odnorno zdravilo. Od tod tolikšna zmota! Ljubljanski povprečni gobarji in že majhni otroci dobro vedo, da so pri nas mušnice strupene, čenavno izdaleka ne tako nevarne, kakor je trobarvni (beli, zelenkasti in rumenkasti) strupeni kukmak ali krompirjeva (amanita phalloides verna, viridis, cit-

rina). Beli ali spomladanski strupeni kukmak se ni v I. izdaji A. Begove knjige »Naše gobe«. Ta nevarna strupenjača se pojavi pogosto tudi jeseni ter jo površni nabiralec zamenja za zlahtni kukmak. Strupeni kukmaki imajo krpicke po klobuku in vedno bele lističe pod klobukom, pri tleh odnorno že v zemlji pa kot hruska odebeli kocen v hrapavi kožnati lupini. Dišijo po surovem krompirju. Užiten kukmak poljski, travniški in gozdni (psalliota campestris, ps. arvensis, ps. silvatica), nimajo nikoli krpic po klobuku, kocen je povsod enako debel, brez kožnate lupine pri tleh, lističi pod klobukom so vedno mešni, rožnate, na starost pa čokoladne barve; dišijo bolj ali manj po Janežu. Užiten kukmak so najboljše gobe, pri nas žal le redke. Strupeni kukmaki pa so najnevarnejše strupenjače, ker začne njihov strup delovati šele 10 do 30 ur po zaužitju, ko se je že razlezel po notranjih organih, zato je zdravniška pomoč le redkokoli uspešna.

Razen strupenih kukmakov in splošno znane mušnice so pri nas nevarni še gobani, ki so pod klobukom in deloma tudi po kocenu rdeče barve. Med njimi so strupeni vražji goban (boletus satanas), svinjski ali rdečepirni goban (b. pachypus), volčji goban (b. lupinus) in noroglavka (b. luridus). Ena sovratnica noroglavke (b. praestigiosus) pa je užitna in dobra kakor naš zlahtni goban ali jur, toda zaradi prevelike podobnosti s strupenimi sovratniki je priporočljiva le temeljitim poznavalcem.

Vse druge gobe, četudi so označene za strupene, ne povzročajo zlih posledic, ako se prekuhajo in se voda odlije, toda okusne kljub vsem proceduram navadno niso in ljudem z občutljivim želodcem še vedno lahko povzročajo neprijetne. Zato bodi vsakomur nauk: »Uživajte le tiste vrste gob, ki jih zanesljivo poznate, ali če vam jih priporoča pravi poznavalec v goboznanstvu«.

Zastrupljenje je mogoče tudi z dobrimi gobami, če so že prestare, to je: če je minilo že preveč časa od takrat, ko so bile nabrane. Posebno nevarno je, če nabrane gobe leže čez noč na kupu ali v posodah, v toplih, zaprtih prostorih, na primer v kuhinji. Zvečer domov prinesene gobe naj se razpolože vsakebi na zračnem, hladnem prostoru. Znano mora tudi biti, da so postane gobje jedi škodljive ali celo nevarne.

mlajši sin Karol, ki je izdelal štiri razrede ljubljanske realke, pa je postal pekovski mojster; žal je prerano umrl v prvi svetovni vojni. Njegov sin dr. Bogdan Žužek je znani odvetnik v Ljubljani; ena izmed hčera starega mojstra Žužka se je poročila z dr. Derčem, zdravnikom v Ljubljani, sin njegov g. dr. Bogdan Derč je ugledni naš primarij otroške bolnišnice, štari Alojzij Jenko na Gosposvetski cesti je bil prav tako priden in izboren pekovski mojster in odbornik Kmetijske posojilnice. Njegov sin Avgust Jenko je prevzel pekarijo ter jo dolgo časa vodil, pozneje pa jo je oddal v najem V. Bizjaku. Avgust Jenko je imel sina visokošolca, inteligentnega in idealnega mladika, ki je padel v svetovni vojni v Srbiji.

Dve slovenski materi

Slakova Rozalija — osemdesetletnica

Vedno živahna, neizmerno delavna, šaljiva je Slakova mama iz Rožne došine — znana pa zlasti v Šiški, kjer je bivala dolgo vrsto let — in vendar bo jutri 24. avgusta dosegla osemdeset let. Pozna jesen življenja ni mogla okrniti zdravja in čilosti lju-

beznive žene, ki je vodrega duha in še vedno polna življenjske sile. Le sneg je pobelil glavo, lice ji je zoroško življenje, oči pa so živahne in dobrotne in vsa je ostala gibčna in sveža.

Rodila se je 24. avgusta 1862 na Savji pri Litiji v ugledni Berdajsovi družini. Poročila se je 1891 z Jožetom Slakom, železniškim uslužbencom. Prežgodel — leta 1913. — ji je mož umrl in je štirim otrokom sama oskrbela soliden obstoj: obe hčeri sta poročeni in v hiši mlajše — Maše Kosmrove — v Rožni dolini jubilarinka tudi prebiva skupno z najmlajšim sinom Janezom, ki je uslužbenec mestne elektrarne, medtem ko je najstarejši Jože strojevodja. Okoli sebe pa ima vedno še kopico vnukov in vnukinj in celo pravnuka in pravnukinjo.

Ob lepem življenjskem jubileju, ki naj ga srečno obhaja v krogu številnih svojcev, slavljenki čestitamo in ji želimo še dolgo, zadovoljno življenjsko jesen!

Sedemdesetletnica Ivane Primožičeve

Gospa Ivana Primožičeva, ki bo jutri praznovala svojo 70letnico, je iz stare škofjeloške rodbine Lovrčevih. Ko je bila v najlepših dekliških letih, jo je povedel pred oltar rajni Primožič, ki se je bil kot čevljarjski mojster priselil iz Zelenikov v

Škofjo Loko ter si pridobil kot obrtnik splošen ugled, zato je bil dolga leta varuh skrinjice loškega čevljarjskega čeha. V svoji zvesti družici je imel najboljšo oporo, Rodila je šest otrok in je vsem po najboljših močeh pomagala v življenju. Eden izmed njenih sinov je gostilničar »Pri Katrici« v Rožni dolini, hčera mati pa uživa jesenski počitek pri svoji hčerki gospi Jerici Demšarjevi, soprogi ekonoma hotelske družbe »Union« v Ljubljani. Blagi materi veljajo ob 70letnici tudi naše čestitke in najlepše želje za nadaljnje čvrsto zdravje.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V URADNEM URAH

»Nu, kako gre z delom?«
»Nikar mi ne govorite o tem! Že tri cele dni iščem kitajsko reko z osmimi črkami in je še vedno nisem našel!«

V HOTELU

Stari profesor vratarju: »Leta 1900. sem na svojem poročnem potovanju v Benetke v tem hotelu pozabil svoj dežnik. Ali ste ga morda našli?«

ZA GOD

— Nu, ali je bilo med tvojimi darili za god tudi kako lepo presenečenje?
— In še kakšno! Od gospe Pepce sem dobila knjigo, ki sem jo nekoč posodila gospe Francki!

Kdor se zanima za gobe, si je gotovo že nabavil kako strokovno knjigo o gobah z dobrimi slikami. Slovenska knjiga o gobah

2. Amanita phalloides verna — Strupeni kukmak ali krompirjeva

(»Naše gobe«) je sicer še pomanjkljiva in deloma že zastarela, toda za začetnike še vedno zadostuje, razen tega je zelo poceni (7.60 lir). Dobi se v vseh knjigarnah. Avtor že pripravlja novo, močno pomnoženo izdajo, ako se bo našel založnik. A. B. st.

Šiškarjem pred komarjevo nedeljo

Jernejem podajmo ob godu rokó, ozre naj po šiški se naše okó.

Dekle šiškarica je roža in mak, ponosen fant šiškar daj krivice za trak.

Čebelice pridne so šiške žené, može — poštenjake pa žulji časté.

Ima šiška, vas davna, zdaj faro svojó, svetniku Francišku zvonovi pojó.

Je v šiški bil rojen Vodnik Valentin, vršcem pel slavo in sebi v spomin.

Njegov je menih bil, duhovnik postal, novine in pesmi na svetlo je dal.

Patrona župnije vsa šiška častí, nje sina Vodnika spominek slavi.

Spremenil se šiške je travnik in log, prijetno ima lice ves šišenjski krog.

Po česti široki zdaj tramvaj peljá, je šiška in davnini drugačna bilá.

Je mnogo premenil časovni lopár, zvest šiški ostal je — Jernejev komar.

Mara J. Tavčarjeva

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 24. t. m. zjutraj do objave novega

Ljubljana. 22. avgusta
Po dogovoru z zastopniki in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisarjatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobrili.

Z odlokom št. VIII/2 št. 2090/20 Vis. komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 24. avgusta 1942-XX zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Zelnate glave na drobno 2 L; zelnate glave na debelo 1.50 L; ohrovt 2.50 L; repa 0.75 L; kislja repa 2 L; buče 1 L; bučke 3.50 L; kumare 2.50 L; kumarice za vlaganje, ki jih na kilogram gre 125 komadov, 12 lir, večje, ki jih gre na kilogram 30 komadov, 8 L; stročji fižol 4.80 L; glavna solata 3.70 L; endivija 3 L; radič 3 L; mehka špinaca 4 L; trda špinaca 3 L; karfiola brez listov 5 L; rdeča pesa 3 L; rdeči korenček brez zelenja 3 L; peteršilj 4 L; zelena 4 L; šopek zelenjave za juho 0.25 L; rumena koleraba 1.50 L; kolerabice 2.50 L; črna redkev 1.50 L;

redkvica 3 L; čebula 2 L; šalota 4 L; česen 5 L; paradižniki 2.30 L; zelena paprika 5.30 L; osnaženi hren 4 L; krompir 2.25 L; namizna jabolka 4 L; jabolka za kuho 3 L; hruske I. vrste 5 L; hruske II. vrste 4 L; slive in češnje 4 L; breskve 6 L; liter svežih bezgovih jagod 3 L; kilogram suhega lipovega cvetja 18 L; liter lišič 3 L; jajca 2 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavni cenik za zelenjavo in sadje št. 19, na rdečem papirju. Posebno pa, opozarjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti snažna in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakobu trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalakah po vsej mestni občini ljubljanski.

Doktor Harpole:

Klic na pomoč

I.

Ko sem kakor po navadi prišel pogledat na kliniko, mi je rekel asistent: »Gospod doktor, na otroškem oddelku smo dobili otroka, ki si ga prosim ogledjte, preden greste naokrog.«

— Kakšna je diagnoza, Somers?

— Odkrito rečeno, imam diagnozo. Toda bilo bi mi ljubó če bi vi izrekli svojo sodbo, preden zaslisiš mene. Če namreč imam prav — je previdno dodal — potem je to prvi tak primer v moji praksi.

Oba sva se sklonila nad Biljevo posteljico in sestra je ostala blizu, pričakujoč naloga mlajšega. Malček je imel kodrate lase in temne oči. Opazil sem, da ga je nekoč, preden sem prišel k njemu, skrbno počesal. Bil je kakor iz voska, suhljat za svoja leta, gotovo zelo zapuščen.

Kaj takega doživimo pogostokrat pri bolnikih na kliniki. Ne da bi materam nedostajalo prave ljubezni, marveč ker izkrlake nimajo ne časa ne denarja, da bi svoje otroke v redu prehranjevale in negovale. Dečko je pokakšil meč. Ležal je čisto mirno v postelji in me je medlo gledal, ko sem se sklonil čezenj. Pogledal sem na listek nad njim, temperatura in puls sta bila v redu.

— Kakšna je njegova zgodba? sem vprašal.

— Že kak teden ima nahod. Včeraj in predvčeršnjim mu je večkrat pozlilo. V izmečku je bila kri in silna, je rekel Somers.

— Prsni organi? sem tiho vprašal.

— Nekoliko hropenja, toda nič posebnega.

Treba je vedeti, da pri preiskavanju otrok nismo kaj dosti na boljšem, kakor živnozdravniki. Mali bolniki nam nikoli ne izpovedo kakšne sovsle zgodbe, marveč si moramo sami ustvariti sodbo po tistem, kar nam pripovedujejo odgovorni odrasli in kar nam izlata lastni pogled in lastna roka.

Komaj sem začel preiskovati životok, je začel deček vpiti in je pritegoval nogo. Prenehaj sem in opazoval učinek. Krčevito stezanje je valovalo od desne proti levi na spojnem životu in je spet penehalo. Rahlje sem potolčil desnico na trebušček. Da, na desni strani je bil nezmaten otok. Toda že bil životek spet trd in nisem mogel ničesar več čutiti. To, kar sem opazil, je docela zadostovalo.

Pogledal sem Somersa. Smehljaj se je. — Imate prav, sem rekel.

— Pravihano črevó? je šepnil. Prilikal sem.

Zadovoljna, da sva oba ugotovila isto, sva za trenutek pozabila na najvažnejše, na otrokovo resno stanje, na življenjsko nevarnost, na izgled ozdravljenja in na muko negotovosti, ki jo bodo morali pretrpeti starši, preden bomo lahko rekli, ali bo zdravljenje sploh uspešno.

— Sestra, je kdo tu, ki lahko privede v operacijo? sem vprašal.

— Ne vem, sploja v sprejemnici sedi neka žena, pri njej je bil v rej, ni pa z njo v sorodstvu. Malček pima matere, o očetu pa pravi ženska, da je izgini begve kam.

Nato sem govoril z žensko v čakalnici. Videl sem, da je kar vesela, ko se je iznebila odgovornosti za dečka. Očitajote mi je razlagala: »Oče njegov je objubil, da

bo tedensko plačeval toliko in toliko, zdaj pa že štirinajst dni ni o njem ne duha ne sluha, denarja pa tudi nobenega. Ne da bi malčku ne privoščila hrane, gospod doktor, toda sama imam dva in to niso mačkine solze, če človek nima denarja.«

— Mar res ne veste, kje je deček oče? — Ne. Rekel je, da gre v sosednje mesto iskat dela in oditje nisem čula o njem.

Zdravniki ne operiramo čeda o njem brez privoljenja staršev. Če pa tegale malega Bilija ne operiram takoj, ga pač v nekaj dneh ne bo več. Zato sem velel: »Dobro, sestra, takoj pripravite vse! V pol ure smo načrt.«

II.

Čudna bolezen to: privihano črevó. Pojavlja se skoro izključno le pri malih dečkih in je skorajda vedno smrtna, ako bolnika ne operiramo takoj. Vsa lja je pač v življenju že videl, da so se mu pri slahenju umjenih rokavic navrnili konci na prstih, tako da je bil vsak prstnik privihan vase. Podobno je s črevesom. Košček črevesa se privihne v praznini in nastane zapora. To je torej bilo treba operirati, kajti sicer bi se črevó kmalu docela zaprló, sledilo bi pogosto bruhanje, vnetje trebušne prepone, popolno izčrpanje — in smrt bi bila neizogibna.

Sestra je prinesla ubogega malčka v naročju v operacijsko dvorano. Jako ljubezniva je bila z njim in dečko se je držal kar junaško, preden ni ugledal moža z masko. Tedaj je začel vpiti. Kakor iz bridkosti polnega srca so prihajali njegovi vzkliki: »Jaz bi rad k očetu, jaz bi rad k očetu!«

— Le tihó, malček, je dobrotljivo prigovarjala sestra. — po očetu bomo že poslali, samo prilen i odi, oči zatani in pogumno štej, ena, dve, tri... za tegá gospoda dok-

torja tu to ni hudoben mož, kakor ti misliš. Ta nama bo pomagal poslati po tvoje očko!

Somers in jaz sva se motreče sklonila na drobni životek. Pozabila sva, da je malček živo bitje. Za naju je bil le še mehanicni problem, pri katerem izvojujeta znanje in oster pogled zmago nad časom; to je borba za življenje ali smrt. V narkozi je krč spodnjega života upustil in sva lahko natančneje potipala. Otekline je bila kake štiri palce dolga in en palec široka.

— Odčitaj sem se za pararektalni rez, sem rekel.

Somers je pomazal tisti kraj na trebuščku z jodom, jaz pa sem gledal v popek in premišljal, kje naj zarežem.

— Ne dajte mu preveč, sem rekel narkotizerju. — Že tako in tako ga muči nahod. Zgolj toliko, da bo zaspal.

Narkotizér je priklimal. Somers, otroška sestra in jaz smo stali molče in gledali. Operacijska sestra, ki ji je bil to le eden izmed pol duceta vrezov na dan, se ni brigala za nič okrog nas. Pridno je bila na delu, polagala je instrumente, pripravljala katgut in igle.

Nikdo ni govoril.

Naenkrat je narkotizér dvignil glavo: »Gotovo, gospod doktor! Bilskovito se je pričelo naše delo. Somers je poznal mojo tehniko. Delal je že pol leta z menoj, bil je pravi drug. Najine roke so se gibale tako soglasno, kakor da bi se med seboj sproti sporazumevale. Operacijska sestra je zljaj kar gledala. Njena naloga je bila, da vnaprej ugaane sleherno najino željo. Dobro je vedela, kaj se mora zgoditi. Takšno složno delo je odlično, kadar je dragocena vsaka minuta.

Odprl sem trebušno prepono, tipal sem previdno z orokavičnim prstom. Somers

je pozorno spremljal moje gibe. Z ultravijolnim prstom sem slednjič vlovil tumor. Rekel sem: »Tu je! Vaša diagnoza, Somers, je bila pravilna.«

— Imenitno, se je Somers sam pohvalil. Sestra iz otroškega oddelka si je kar slusno oddahnila in se smehljala. Samo operacijska sestra je nemoteno poslovala dalje in je polagala instrumente za nadaljnjo operacijo.

— Zarezati moramo še globlje, da dobimo tumor ven, sem rekel. To se je brž zgodilo in spravil sem tumor na dan. Previdno sem ga začel obdelovati, da sem privihano črevó spravil spet v normalno lego. Bilo je že nekoliko lepijvo in sem ga je težko odvihal. Čisto počasi se je razvzljalo.

— Res se bo črevó čisto uravnalo, je razburjeno rekel Somers.

Tedaj lahko govorim o sreči, sem odvrnil. — V zadnjih petih letih se mi je primorilo le trikrat, da je šlo črevó gladko nazaj.

Nenadno se je malček zganil in se je branil. Grlo smo pogledali narkotizerja, kakor da je zagrešil zločin.

— Mi je prav žal, sem rekel, zdaj se je nekoliko osvestil — vendar nisem hotel, da bi preglubočo zaspal.

Počakali smo, da je spet utihnil. Črevó se je res spet gladko uravnalo in nam je prihranilo nevaren poseg ter je močno zvišalo verjetnost, da bo dečko vendarle okrevalo. Umrljivost je itak zelo visoka in s Somersom mi je bilo močno všeč, da nama je prihranila nevpečna komplikacija. Operacija je bila pri kraju in lahko sva upala, da bo šlo vse po sreči.

Kronika

• Italijanska knjiga o bivši Jugoslaviji. Na knjižnem trgu se je pojavila nova knjiga »Il crollo della Jugoslavia«. Njen avtor je ravnatelj madžarske revizionistične lige Andrea Fall, v italijanski pa jo je preložil Leo Pollini, predsednik milanske zveze prijateljev Madžarske. V izvirniku je izšla knjiga pred letom ter opisuje v glavnem prikliče nekaterih pokrajin k Madžarski. Prevajalec je izpopolnil sliko s podatki o Dalmaciji, Madžarska kritika pravi, da je ta knjiga glasnica ideje revizionizma, ki se ne izražajo samo v ponovni pridobitvi izgubljenih pokrajin, marveč razglasa načela, po katerih v bodočnosti nikoli več ne bo mogoče pohabljeni Madžarsko in ostale zavestne države v Evropi.

• Papežev dar japonskim ranjencem. Papež Pij XII. je po mons. Valtorti, apostolskem vikarju v Hong Kongu poslal japonski vladi vsoto 45.000 dolarjev, ki naj se porabi za ranjene japonske vojake.

• Sistematizacija upokojencev in invalidov. Finančna direkcija v Ljubljani objavlja: Vsi upokojenci, upokojenke, vdove in sirote državnih uslužbencev vseh stakov kakor tudi invalidi in ostale vojne žrtve, ki prejmejo od svojih izplačilnih blagajen obrazce za prijavo svojih osebnih in rodbinskih podatkov zaradi sistematizacije, naj izpolnijo prijave v italijanskem ali pa v italijanskem in slovenskem jeziku. V točki 1., 2., 3., 4., 7. in 8. prijave, kjer se za vpisane osebe navede kraj njenega rojstva, bivališča, pristojnosti ali službovanja na dan upokojitve, je treba označiti v odgovarjajočem stolpcu tisto državo, kateri pripada kraj sedaj, to je po aprilu 1941.

• Ideja menih Julijana. Pred 700 leti se je odpravil madžarski menih Julijan na pot, da bi našel madžarsko pradamovino. V Carigradu je stopil s svojim spremstvom na ladjo in je priplul na Taman nasproti polotoku Kerču, ki je danes tako zaslovel. Od tod je nadaljeval tvegano pot proti Zgornji Volgi, kjer je našel ostanke starega madžarskega rodu, ki so jih pa kmalu nato Tataci docela pokončali. V čast menihu Julijanu stoji v Budimpešti spomenik, pred katerim je te dni privedla svetovna zveza Madžarov veliko svečanost. Kot govornik je nastopil minister za propagando in narodno varstvo dr. Stefan Antál, ki je napovedal, da se bodo po sedanji vojni vrnil v povečano domovino številni Madžari, razkropljeni po svetu.

• Duhovnik, ki se z gadi igra. Don Amadeo Russetta, župnik v Croveu pri Domodossolu, uživa sloves kot odlični poznavalec in krotilec kač. Zadržuje je pred zbiralnimi letoviščarji, med katerimi je bil tudi tajnik Serološkega zavoda dr. Caprioli iz Milana, priredil nazorno predvajanje z gadi. Don Russetta je strupenjače, ki jih je bil malo prej nalovil, prijel najprej z lesenimi pincetami in s snopci trave, nato pa tudi z golimi rokami za vrat ali za rep. Nato si jih je ovijal okrog golih rok ter si jih polagal na obraz in na život. Gledalcem je dajal praktične napotke, kako je treba z gadi ravnati, a med vsemi je našel enega samega učenca, ki se je poprijel njegovega zgleda. Neki finančni strožnik se je opogumil, da je z golimi rokami dvigal gade za rep ali za vrat in jih spravljal v vrečo.

• Žrtve strupenih gob. Poročali smo o obsežnem zastrupljenju s strupenimi gobami.

mi v Kispestu na Madžarskem. Madžarski dnevniki poročajo, da sta v bolnišnici v Kispestu umrli v ponedeljek še neka 64 letna žena in neki 11 letni deček, ki sta bila poleg drugih zastrupljenecv pripeljana v zdraviljenje. Z njima se je število smrtnih žrtev povečalo na 11.

• Učite se strojeplaje! — Novi eno-, dvo- in trimesečni strojeplajni tečaj prične v torek 25. avgusta. Ptok po priznani najuspešnejši desetprstni metodi. Uspeh za jamčen, ker so na razpolago stroji raznih sistemov. Največja moderna strojeplajnica, 60 pisalnih strojev! Učnina zmerja. Vpiše se lahko vsakdo. Za dijake inje posebni oddelek. Vpisovanje dnevno. Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta št. 15.

• Strojepisni tečaj — novi, pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2. Podpisniki in popoldanski (posebni dijaški tečaj). Pričetek dne 25. in 26. avgusta. Prilaganje in popoldanski dnevno od 9. do 11. ure dopoldne v pisarni zavoda.

Pravo vodotopno steklo

za vlaganje jajc dobite v drogeriji KANC, Židovska ulica 1

IZ LJUBLJANE

u— Sončni dnevi se vrstijo dalje in v njih zori vsa priroda. Zlasti dobro střeže sedanje sonce vinogradom, sadju in ajdi. Jutri bo godoval sv. Jernej, godovnik naših škikarjev. Sv. Jernej je važen kmetijski patron, zato bomo navedli, kaj o njem pravi slovenski ljudje, še zlasti pa naši vinogradniki. Če je o sv. Jerneju zrel grozd dobiti, bo dosti sladkega vinca piti. Kakor sv. Jernej vremen, tako se vsa jesen drži o vremenu sv. Jerneja se rada vsa jesen nareja. Sv. Jerneja megle pojejo strd za potice. In če je sv. Jerneja slaba, bo gotovo še zijała vrana. — V petek proti večeru se je napravilo na dež in je malce že tudi škropilo. Toda čez noč so oblaki izginili in v soboto nam je spet vstal jase dan. V petek je temperatura zrasiła na 28° C in se je torej tudi ta dan vstel v vrsto najbolj toplih dni letošnjega avgusta. Davi je bilo živo srebro na 14° C in je toplota v teku dopoldneva počasi narasčala. Tako se poslavljajo letošnji pasji dnevi s soncem in toplota, za katero so nas v teku svojega letošnjega leta nekajkrat prikrajšali.

u— Na živilskem trgu je bilo večeraj dovolj solate, edivje in glavnote, na razpolago. Pač pa so bile razne vrste sočiva hitro razpropane, le z uvoženim paprko je naš trg vedno v velikih množinah založen. Precej je bilo dostavljenih domačih paradiznikov, ki pod vplivom sončnega vremena naglo zorijo. Na sadnem trgu med uvoženim sadjem prevladujejo hruške, od domačega pa je največ jabolk naprodaj. Nekaj je bilo domačih sliv. Nekaj malega je bilo gob, zlasti lisic, ki pa niso šle v denar. Prodajali so jih po 6 lir liter.

u— Ko cvete ajda, najlepši polletni kras naših pokrajin, so čebelnice neustrudno na delu, da nabere sladkih zakladov za zimo. Stari kmetiči rek pravi, da je tri dni pred sv. Jernejem in tri dni po sv. Jerneju najboljša ajdova paša. Dames več vsak solarček, da je brez čebel slab pridelek ajde. Toda še pred nekaj leti so se našli na deželni zlohotni čebelarji, ki so govorili kmetovalcem, da zato pridelajo tako malo ajde, ker je na posameznih pasiščih preveč čebel, ki ajdovo cvetje dobesedno razgrizejo. S tem so hoteli preprečiti dovoz tujih čebel na pasišča Izobraženi kmetovalci so se temu samo muzali, saj so vedeli, da je slabi letini vzrok edinele slabo vreme ali pa slabo seme in slabo pognojena zemlja. Ajda sama se zelo težko opravi, da je skoraj ni rastline, ki bi bila glade prapšenja tako odvisna od čebel. Nemški profesor Ewert je po svojih znanstvenih preiskavah dognal, da znaša pridelek ajde na zemljišču, ki je v neposredni bližini čebelnjaka, 16 kvintalov na hektar, če pa so čebele oddaljene od polja poldrugi kilometer, samo 6,4 q na ha. Te neizpodbitne številke dovolj zgornjo dokazujejo važnost čebel za kmetijstvo, zlasti za ajdo. Zato bodo letos pridelati čebelarji kakor tudi kmetovalci, ker v nastalih razmerah ni bilo mogoče odvažati čebele na pašo kakor druga leta.

u— Dar. Ga. Ruža Kušjeva je namesto venca na krsto pokojnega g. Hinka Richterja darovala 100 lir za revne otroke. Posnemajte!

in ne prepušča piha. Iz cilindra, ki je izven te pregraje, prihaja kisik skozi vročo vodo v šotor. Bolnik potem vdihava skoraj čist kisik in tako je pljučam prihranjeno obilo nepotrebnega dela. Sprejaj je okence iz celuloide, skoz ikatero lahko opazujemo bolnika.

Bilija smo natančno nadzorovali. Bledo lice je polagoma postalo bolj živo. Po 24 urah je dečko dosti laže dihal. Zaupljivo sem rekel sestri: »Sodim, da se bo izmazal. Sestra, kaj pa vi pravite?«

Pogledala me je. »Samo, če pride njegov oče,« je rekla. »Ne morem ga več dije vleči za nos, — kadarkoli pridem k dečku, me venomer izprašuje, kdaj mi dovedem očeta. To sem mu zadržno obljubila — da je vse skupaj že kar ganljivo.«

Ne smemo pozabiti: taka sestra, ki že cela leta neguje bolnike, vili umreti malsikoga in zna razbirati razna znamenja. Zato me je močno dojnilo, ko mi je tako odgovorila. Treba je bilo torej kaj ukreniti. Iz pisarne sem telefoniral v studio in zvečer sem čul v radiu prijetni napovedovalčev glas:

— Pred vremensko napovedjo brž še važno sporočilo! Kje je Jurij Jones? Sel je iskat delo v sosednje mesto. Naprosen je, da nujno pride domov in sicer v bolnišnico Svete Monike, kjer leži njegov sin Bili, star štiri leta, nevarno bolan!...

Zjutraj se je Bilijevo stanje nekoliko izboljšalo. Sestra je bila dobro razpoložena: »Čula sem objavo v radiu, to je bilo lepo, gospod doktor. Rekla sem malčku, da smo še enkrat poslali po očeta, in tokrat pride zares, prav zares!«

Natančneje sem si ogledal dečkov ozki, blede obrazek s temnimi očmi, ki so bile od dne do dne večje. To je bil resnično lju-

Romani D K

V oktobru prične v založbi Narodne tiskarne izhajati nova zbirka romanov »Dobra knjiga«. Vsak mesec bo izšel po en roman v obsegu 200 do 300 strani in v okusni opremi. Knjige bodo obsegale dela iz domače in svetovne literature, ki so po svoji vsebini polna napetega dogajanja, a pri tem literarno visoko vredna.

Cena bo z ozirom na obseg in kakovost knjig izredno nizka, saj bo znašala samo 10 lir za knjigo. Naši naročniki pa si bodo mogli nabaviti odlične romane DK še ceneje: že za naročnino 8 lir za knjigo.

Do konca tega leta bodo izšli naslednji trije romani:

Mira Pucova: Tiha voda

Roman dveh usodno povezanih ljudi, ki se odigrava v okolju slovenskega rudniškega kraja v sedemdesetih letih preteklega stoletja.

Arnaldo Fraccaroli: Grofica Walewska

Roman Napoleonove ljubezni, v katerem se nam velika osebnost Napoleona ljubezni odkrije v povsem novi luči.

John Knittel: El Hakim

Delo avtorja znanega romana Via Mala, ki opisuje skrivnostno življenje bližnjega vzhoda, kjer se razvija pretresljiva usoda znamenitega egiptovskega zdravnika.

Nadaljnji program DK obsega naslednja dela:

Jack London: Jerry z otokov;

Luigi Pirandello: Eden, nobeden in sto tisoč;

Trygve Gulbranssen: In večno pojo gozdovi;

Mario Puccini: Prevara mesa;

Louis Bromfield: Veliko deževje;

Nora Lofts: Gospodar svoje usode;

Davorin Ravljen: V džungli;

Aubry: Cesarica Evgenija;

Ardengo Soffici: Lemmonio Boreo, roman nenavadnega potepuha.

Romani DK se bodo lahko naročili tudi v boljši opremi in vezani v platno. Cena za te posebne izvedbe bo za naše naročnike samo 18 lir.

u— Šola Glasbene Maticе Ljubljanske bo začela z rednim delom takoj prve dni meseca septembra t. l. Vpisovanje bo od 1. do 4. septembra vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. v pisarni Glasbene Maticе, Vegova ul. 7. Gojenci naj se zgledajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov. V pisarni morajo izpolniti stanovški izkaz in predložiti zadnje šolsko spričevalo. V novem šolskem letu 1942-43 se bodo poučevali naslednji predmeti: solopetje, klavir, vsi orkestrski instrumenti, orgle, mladinsko petje in vsi teoretični predmeti. Opozorjamo starše, da takoj prve dni vpišejo svoje gojence na šolo Glasbene Maticе, ker bo v soboto 5. septembra že določitev urnika, redni pouk pa v ponedeljek 7. septembra. Vse ostale podrobnosti so razvidne na oglasni deski v veži Glasbene Maticе.

u— Ljubitelji slovenske knjige! V Vaši knjižnici ne sme manjkati Mire Pucove: Obraz v zrcalu. Knjiga je odlično ocenjena in nam je odkrila nadarjenega pisatelja. Dobi se v Knjižarni Tiskovne zadruge, Ljubljana Šelenburgova ulica 3. Cena v pol usnje vezanemu izvodu lir 60.—, okusno v platno vezanemu lir 50.—.

u— Državna razstava akvarelov v Obersnelovi galeriji ostane odprta le še nekaj dni. Slikar je ljubiteljem in poznavalcem umetnin tokrat pokazal toliko izbranih lepot, da so ga navzlic težkim časom nagradili s številnim obiskom in odkupom. Zato vabimo vse, ki si njegove razstave še niso ogledali, da to čim prej store, ker so razstava zaprta nepreklicno 28. t. m. oo 1946

u— Za dijake inje srednjih, strokovnih in ostalih št. prične v torek 25. avgusta posebni enomesečni strojeplajni tečaj. — Pouk po priznani najuspešnejši desetprstni metodi. — Uspeh za jamčen. Največja moderna strojeplajnica, 60 pisalnih strojev. Učnina zmerja. Vpisovanje dnevno. Informacije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta št. 15.

u— Najemniške pogodbe. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani vabi hišne posestnike, da nemudoma prinesejo v društveno pisarno na vpogled najemniške pogodbe (v originalu in prepisu), v katerih je del najemnine zaračunan za inventar, opremo itd. v svrhu dopolnitve. Četudi morebitne pogodbe niso bile napravljene pri nas

u— Dimnikarska dela. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani sporoča odločitev Visokega komisariata, da znaša cena za izžiganje vsakega dimnika po 14

lir in da je v tem znesku započen tudi material, ki se pri tem rabi. Tarifni znesek za ometanje štedilnika plačuje najemnik, če ni drugače dogovorjeno med hišnim lastnikom in najemnikom, ki sta za to edino merodajna. Na to pa ta dva ne bosta pristala, ker mora hišni lastnik po razsodi Upravnega sodišča od tega plačati zgradarju z dokladi vred in bi moral najemnik plačati okrog 50% več. Potrebna pojnila se dobe v naši pisarni.

u— Cepite se sami proti tifusu, saj lahko dobite zaščitne tablete popolnoma brezplačno do kraja meseca vsak dan od 8. do 9. ure v mestnem fizikatu v Mestnem domu.

Z Gorenjskega

Smrtna nesreča v Julijskih Alpah. 22-letni Anton Tomažin, 21 letni Jožef Vodišek in 20 letni Janez Kovač, vsi trije z Jesenic, so se odločili za plezalno turo na Spik, ki je znan po svojih strmih nah. Ko se drugi dan niso vrnil, so se odpravili za njimi reševalci. Našli so vse tri mlade plezalce v prepadu. Tomažin je bil nevarno ranjen, njegova dva tovariša pa sta bila mrtva. Reševalci so imeli zelo težak opravek, da so ponesrečence spravili v dolino.

Župni vodja dr. Rainer se je v četrtek popoldne pripeljal na Gorenjsko. S seboj je imel večje spremstvo. V Kranju je obiskal Kmetijsko zadruge. Nadalje je obiskal novo urejeno Lopolodovo vrtnarijo, potem se je zglasil na Brodarjevi kmetiji v Hrastju, pri Adalbertu Rinnerju na Holmu, ki je tirolski rojak in ima 11 otrok, kakor tudi pri kmetu Kömmetterju v Spodnjem Brniku. Obiskal je prehranjevalne urade v Kranju. Kamniku in v Radovljici, neko kmetijo v Cerkljah ondotni vrtec kmetijsko šolo in posestvo Munkendorfu. V Radovljici je imel daljša posvetovanja, po katerih je bilo ugotovljeno, da je prehrana gorenjske pokrajine zagotovljena. Deželni kmetijski vodja Huber je v daljšem govoru zagotavljal, da bo na področju gorenjskega kmetijstva točno izpolnjeval vsa navodila, ki velevajo prilagoditev k razmeram na Koroskem.

Obvezno gospodinjstvo šolanje bo uvedeno s pričetkom novega šolskega leta v vseh alpskih in podonavskih pokrajinah. Dekleta v starosti od 14 do 18. leta, ki ne odidejo na kake druge šole, bodo morala obiskati gospodinjstvo nadaljevalno šolo, da se bodo navadila pravilno ravnati v kuhinji, smotrno deliti delo in voditi družino.

— Oprostite, gospod doktor, neki Jones je pršel. Pravi, da ste ga iskali po radiu.

— Kje pa je, Sims?

— V čakalnici, gospod doktor.

Takoj sem spoznal, da sta si oče in sin močno podobna. Zlasti očeteve oči so bile nenavadno enake dečkovim, v obeh je bil isti žalostni izraz. Predvsem sem mu seveda moral zagotoviti, da je sinček še živ. Nato me je vprašal: »Vi ga torej zdravite, gospod doktor?«

— Da, toda žaj mi je, Jones, da sem vas moral po radiu presenetiti. Le pojdite z mano!

Sestra je takoj uganila, kdo je prišel. Obraz se ji je razvedril. Očipila je okence na Bilijevem šotoru.

— Bili, je rekla, prišel je nekdo, ki bi te rad videl.

Trudne oči so se odprle. Trudno telesa se je napol obrnilo. Lahen smehljaj se je pojavil na obrazu.

— Očka, je dahnil dečko.

— Nu, možiček! je odgovoril oče z otočnim glasom.

Pustil sem ju sama in sem rekel, da se vrnem čez četr ure. Ko sem se vrnil, je bila sestra odprla šotor in Bili je ležal mirno, prstki so čvrsto oklepali očetevo močno roko.

— Rad bi z vami zuna spregovoril kakšno besedo, sem rekel resno.

Jones je napol spečemu malčku lahko izmuznil roko. »Je že dobro, fantek, saj pridem spet,« je rekel. »Ne pustim te več samega.«

Na hodniku sem povedal očetu, da imamo opravka z novo komplikacijo. Novica je bila kar prehuda zanj.

— Oprostite, gospod doktor, je rekel žalostno, ampak razen fantička nimam ni-

Deset japonskih znanstvenikov je prišlo te dni na Korosko in sicer so to vseučiliški profesorji, ki so prišli v Nemčijo kot gostje nemško-japonskega znanstvenega izmenjevalnega združenja. — Spremljajo jih japonski legacijski svetniki dr. Grubisich in gradiv Porcia pri Spitalu, nakar so si ogledali ondotno razstavo umetnin koroskih umetnikov. Nadaljevali so pot v koroske planinske kraje, prihodnji teden pa jih bo slovesno sprejel gauleiter dr. Rainer. Najbrž prispejo japonski znanstveniki tudi na Gorenjsko.

Pred posebnim sodiščem v Celovcu so se morale zagovarjati 33 letna Georgina Herzogova, 30 letna Barbara Petschmannova in 35 letna Lucija Tschöyerjeva, ker so pripadali sekti adventistov ter so nastopale zoper vojno. Georgina in Lucija sta bili obsojeni na 15 mesecev, Barbara pa na leto dni ječe. Nadalje se je moral zagovarjati pred posebnim sodiščem 44-letni Alojz Weitzer iz Železne Kaplje, ker je skrivaj klal svinje in teleta. Pokoril se bo štiri leta v ječi, razen tega mora plačati 3916 mark.

Iz Spodnje Štajerske

V brežškem okraju je bilo ta mesec več zborovanj, ki so se zaključila preteklo nedeljo z manifestacijo v Sevnici. Tu je govoril vodstveni uradni vodja Busbach. Opi-soval je zgodovino Spodnjega Štajerskega in sedanje zmage nemških vojakov.

Obilnica prihoda delovnih obveznic. Lani proti koncu avgusta so prispele prve delovne obveznice na Spodnje Štajersko. Razmestile so se v šestih taboriščih in so začele pomagati pri delu na raznih kmetijah, kjer je bila pomoč najpotrebnejša bodisi na polju, v gospodinjstvu ali pri otrokih. Štajerski listi se spominjajo te obilnice in pravijo, da imajo tudi dekleta velik dobiček, ker spoznavajo novo pridobljene kraje.

V Hrastniku so nedavno imeli popoldanski prireditev s petjem, plesni in telovadnim nastopom. Prireditev je bila na vrtu deške ljudske šole. Sklicano je bilo tudi mesečno zborovanje, na katerem je okrogni vodja Eberhardt razlagal politično stanje. Nato je vodja trboveljskega prosvetnega urada Schulz izročil hrastniškemu županu ljudsko knjižnico s 400 knjigami.

Nesreča z motornim kolesom. 28-letni Franc Osojnik iz Zuzma se je peljal z motornim kolesom in je v diru tako nevarno padel, da je obelzel nezavesten. Hudo poskodozanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Iz Hrvatske

Reorganizacija Hrvatske delavske zveze. Hrvatski uradni list je objavil nova pravila Hrvatske delavske zveze v smislu Poglavitnikove zakonske uredbe o ustanavljanju in ureditvi poklicnih organizacij v okviru ustaškega gibanja z dne 25. novembra 1941. Namen zveze je, državni zagotoviti zanesljive sodelavce za notranjo izgradnjo in zastopati interese delavcev. Delavska zveza dosega ta svoj namen s tesnim sodelovanjem z drugimi ustaškimi organizacijami, z vzgojo delavca v moralnem, nacionalnem in strokovnem oziru, s podpiranjem in dajanjem nasvetov pristojnim oblastem in z delavskim skrbstvom. Na čelu zveze je vodja, ki ga imenuje Poglavitnik, vodja pa imenuje svojega namestnika in druge podrejene organe.

Vprašanje ciganov pred rešitvijo. Hrvatska vlada bo v kratkem rešila vprašanje ciganov. Da bi se izkoristila delovna sila tega potujočega ljudstva in da bi se hkratu odstranile politične, moralne in zdravstvene nevarnosti, ki so združene z njegovo vagabundstvom, bodo vse cigane spravili v delovna taborišča, v katerih se bodo lahko koristno udeleževali. Pri tem se bo posebej urejala zadeva tako zvanih »belih cigankov«, ki so mohamedanske vere, čisto arabskega porekla in imajo po večini stalna bivališča. Izkazalo se je, da beli cigani vseeno vrše svoje državljanske in verske dolžnosti ter da so kot vojaki v vojski in v ustaških oddelkih že mnogokrat z orožjem v roki nastopili za izgradnjo nove države. Uredba o pošiljanju ciganov na delo v taborišča zato belih ciganov ne zadene.

Neimenovani dobrotnik že tretjič poklonil 100.000 kun za trpečo dečo iz južnih krajev Hrvatske. Pred dnevi se je v uradu hrvatskega Rdečega križa oglasila neznana gospodinja in v imenu neznane dobrotnika izročila 100.000 kun za trpečo dečo iz južnih krajev države. To je že tretji primer, da je Rdeči križ v Zagrebu od istega plemenitega človeka, ki pa hoče za vsako ceno ostati neimenovan, prejel po 100.000 kun za trpečo mladino.

česar več na svetu. Odkar mu je umrla mati, sem mu skušal tudi njo nadomestiti. Odeljati sem se moral, ker v svoji stroki tu nisem imel več dela, pa sem šel za služnikom. Nu, sem si mislil, če mu ničesar ne povem, marveč kar na tihem odrinem, bo laže preстал. Zda j imam delo in ravno kar sem se hotel pripeljati ponj, da bi ga vzel s seboj. pa so mi povedali, da me išče po radiu. Ali je prepoznal? Ali bo preстал?

Ora, zdaj ko ste tu, sodim, da bo preстал. Opravil sem najnavadnejšo operacijo: v prvi sem napravil luknjico in vtaknil gumijasto cevko, da sem odvajal gnoj.

Naslednji dnevi so bili kritični, toda naša sestra se ni dala omajati. Z neporušljivo gotovostjo je govorila: »Zdaj bo pa okreval.«

Kaj ga je rešilo — operacija, skrbna nega ali očetov prihod? tega ne vem. Najbrž vse skupaj. Samo naša sestra ostane kljub svoji znanstveni izšolanosti čvrsto prepričana, da je očka njegovo elino zdravje.

Znan pisatelj je bil gost svojega prijatelja graščaka. Na žalost je imel ta navado, da je zgodaj vstajal, pisatelj pa je zjutraj rad malo poležal. Neko predpoldne se je graščak vrnil s sprehoda, stopil je v pisateljevo sobo in našel moža še med pernicami.

»Kaj se nisi vstal?« ga je vprašal z očtajočim glasom.

»Ne, nisem še vstal,« je odvrnil pisatelj, »a premislijam o svoji novi knjigi in delam.«

Naslednji dan je dobil graščak pisatelja še opoldne v postelji in je vzklilnil:

»Dragi moj, vstani vendar, saj se boš od dela pretegnil!«

Dragi mamici k 70. rojstnemu dnevu in godu vse najboljše, a najprej zdravje za nje dobroto in ljubezen hvaležna

Ljubljana, 22./8. 42. Anita a Edvin

ko in sestra je bila jako zadovoljna. Lahko pa si predstavljate moje razočaranje, ko sem jo peti dan našel zaskrbljeno. Malček je naenkrat dobil hudo vročino, kazal je na svoj trebušček in ječal: »Boli boli!«

Razvežal sem ovoje in skrbno preptel život. Bil je čisto mehak, nič ni izdajalo kake nevarnosti vnetja trebušne mrene. Pristihnil sem na prsih. »O, ti ljubi Bog, sestra,« sem rekel, »dobil je pljučnico.«

— To sem si mislila. Njegovo dihanje je bilo že ves čas sumljivo.

V posvet sem pritegnil še tovariša Forbessa, ki si je malega bolnika takoj ogledal. Potrdil je: »Pljučnica.« Ponoči je dečko blede. Venomer je ječal: »Očka naj pride, očka naj pride!«

Poslal sem po tisto žensko, ki je imela dečka v reji in spet mi ni mogla povedati, kod se muli dečkov oče. To je bila prav podobna in sočustvujoča ženska, če odšedem da se je jezila zaradi dolžnega denarja.

— Bilija ima strašno rad, je rekla, — in Biliju je očka pravcati bog. Sicer pa je obljubil, da bo pisal, čim dobi delo.

III.

Pljučnica je vedno prav resna bolezen. Povzročila jo baki dci pococuc pneumonia, ki ga nahajamo v velikih množinah v stini. Napadena pljuča otrde, da je praveci čudež, kako bolnik sploh še lahko diha. Najpogostejše se pridruži še vnetje reborne mrene. Bilo je res mučno pogledati, kako je naš mali Bili napenjal svoje ozke prsi in kako se mu je pačil obraz ob bolečinah zaradi vnete reborne mrene.

Somers ga je začel krepiti s kisikom. Ne, čitatelj, najbrž se nisi videl, kako se napravi ta reč. To je štirikotna tvorba iz platna, ki jo lahko zgradimo nad posteljo

MODA IN DOM

Bolero — zopet moderen

Z bolero lahko izpopolnimo staro obleko, ki je že precej ponošena. Napravimo pa si bolero iz kakšne stare jopice ali iz ostanka živobarvnega blaga, ki se ujema

Veselih petnajst let

Obleke, ki jih nosijo mlada dekleta, imajo svoj poseben slog, ki je zelo podoben običajnemu športnemu slogu. Mali žepki,

z obleko v lepem kontrastu. Dve za bolero značilni obliki predločimo naša skica: prva je tesno zapeta v pasu in predstavlja neke vrste životec, druga pa je ukrojena ohlapno in je spredaj odprta.

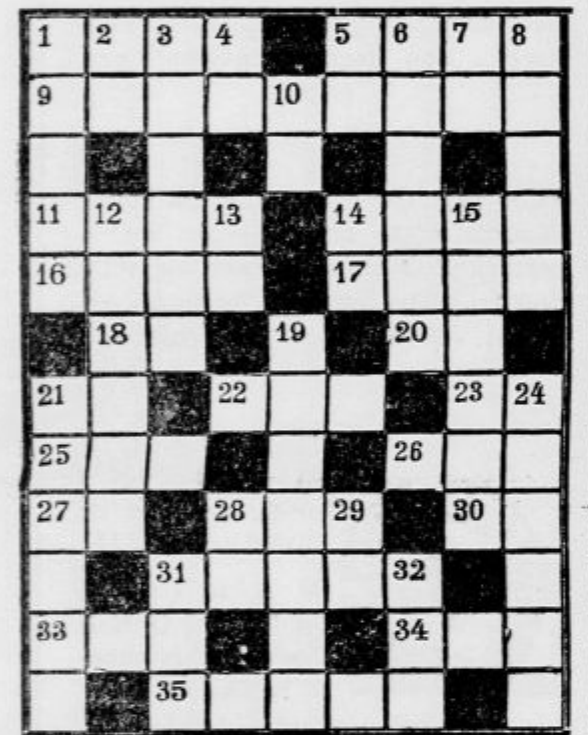
prešiti šivi, gube na krilu, lični gumbi na životu — vse to se združuje v neko lično preprostost, ki učinkuje okusno in mladostno.

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

311. Kaj je monografija?
312. Kaj je snob?
313. Kako se imenujejo kapniki, ki visijo, in kapniki, ki rastejo od spodaj navzgor?

314. Križanka

Vodoravno: 1. mineralna sirovina, zlasti železnica, 5. čez drn in ... 9. drugam usmerjati, 11. mesto v Indiji, 14. spodobnost, ritmično obeleženo gibanje, element skladbe, 16. paragraf, besedna vrsta, ud, 17. šivalno orodje, 18. pred Kristusom

SPORT

Med vrstami

Številke o dobrih plavalcih

Ze sproti smo sem in tja beležili nekatere rezultate iz plavalnih hrvaških vrst, danes pa bi radi objavili glavne izide zadnjih plavalnih nastopov hrvaških plavalcev nekoliko preglednejše. V zadnjih 14 dnevih so hrvaški plavalci imeli posebni miting pri otvoritvi plavalnega bazena na zagrebškem letališču, pretekli teden pa so s svojo reprezentanco gostovali v Bratislavi in zmagali, kakor smo zapisali že včeraj, v plavalni jugov vaterpolisti iz Dubrovnika dobili tekmo proti izbrani sedmorici Bratislave s 4:3. Reprezentanca tekma med Slovaški in Hrvaško pa se je končala enako tesno (3:2) za gostitelje.

Od plavalnih izidov iz zagrebške prireditve navajamo imena zmagovalcev z ustreznimi tehničnimi podatki, kakor sledi: Na 100 m prosto Miloslavčević 1:03.6, na 400 m prosto Miloslavčević 5:17.8, na 1500 m prosto Miloslavčević 22.22 (nov hrvaški rekord), na 100 m hrbtno Potocnjak 1:18.2 in na 200 m hrbtno Laskarin 3:05.4. Isti dan sta bila razen tega dosežena še naslednja dva najboljša izida, in sicer na 100 m prsno po Laskarinu z 1:19.8 in na 200 m prosto po Ivi Štakuju z 2:39.9.

V Bratislavi, kjer so Hrvati zasedli vsa najboljša mesta razen na 200 m prsno, so bili podrobni izidi takile: na 100 m prosto 1. Miloslavčević 1:02.5 (nov hrvaški rekord), 2. Stakula Lovre 1:05.4; na 400 m prosto: 1. Miloslavčević 5:13.2 (nov hrvaški rekord), 2. Defilipis 5:23.3; na 100 m hrbtno: 1. Marčič 1:17, 2. Potocnjak 1:19.2; na 1500 m prosto: 1. Miloslavčević 21:33.3 (nov hrvaški rekord), 2. Defilipis 21:42.3; na 200 m prsno je bil najboljši Hrvat na drugem mestu, in sicer Laskarin, s 3:04.1. Tudi v obeh statetah so zmagali Hrvati, in sicer na 4x100 metrov prsno s časom 5:33.2 in na 4x200 metrov prosto s časom 10:44, kar je bil obenem nov hrvaški rekord.

Da bo lahko nekoliko primerjati izide iz Zagreba odnosno Bratislave z drugimi po svetu, navajamo v naslednjem najboljši čas, ki so bili nedavno doseženi na plavalnem prvenstvu Holandske v Hagu. Imen pri tej priliki ne bomo navajali, ker jih je recimo — težko prepisovati in tudi pomembna niso za tako presojajo. Časi so bili pa takile: na 100 m prosto 1:01.6, na 100 m hrbtno 1:13.2, na 200 m prsno 2:51.8, na 400 m prosto 5:23.2 in v stateti 4x200 m prosto 10:12.7. Ženske prav tako niso zastajale za moškimi. Tako je na primer zmagovalka na 100 m prosto dosegla čas 1:07, ona na 100 m hrbtno 1:17.2, ona na 200 m prsno 3:04.6 in ona na 400 m prosto 5:42.5. Tudi te niso kar tako.

V privatno službo
želi vstopiti d. načelnik, sestra s najboljšimi spricvali, znanjem tujih jezikov in z večletno prakso v večjem zavodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 11135-2

Iščem mesto
natašnice, sobarice, gospodinjice pomočnice. Večša sem italijanske in kuharice. — Vprašati Puccinjeva 10-III, levo. 11132-2

Šivat in krpat
pridem na dom. Ponudbe pod »Pocen« na o. odd. Jutra. 11018-2

Trgovska pomočnica
izučena v trgovini z mešanim blagom želi prijemne zaposlitve. Ponudbe pod »Pocen« na o. odd. Jutra. 10887-2

Brivski pomočnik
išče službo. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobra moč«. 11058-2

Trgovsko naobrazena gospa
Ljubljanka, prevzame upraviteljsko hišo. Verzira, strogo zaupna oseba. Naslov: Miklar, pri Zalar, Cesta 29. okt. št. 10. 10984-2

Mlada žena
brez otrok išče kakršnokoli zaposlitve. Ponudbe pod »Mlada žena« na o. odd. Jutra. 11090-2

Vajenci (-ke)
Beseda L 0.60, taksa 0.60 za dajanje naslova ali za šifro L 3.—

Vajenec
za trgovino mešanega blaga v Ljubljani, ob lastni oskrbi sprejme. Ponudbe pod »Ljubljana 10« na o. odd. Jutra. 11137-44

Vajenko
za špecerijsko trgovino sprejme. Naslov v vseh posl. Jutra. 11115-44

Vajenko
za damsko krojaško obrt sprejme. Janko Cegnar, Poljanski nasp 32. 10999-44

Vajenca za krznarsko obrt
sprejme takoj Eljig Eber Ljubljana, Kongresni trg št. 7. 11064-44

Slaščičarskega vajenca
poštenega in zanesljivega sprejemam, s hrano. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Slaščičar«. 11062-44

Vajenca
za trgovino z mešanim blagom sprejmem. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Postenost«. 11061-44

Frizerko, učenko
sprejme Frank Hilda, Ljubljana, Zeljarska 11. Kozeljca. 11048-44

Vajenca
za litarvo aluminija sprejmem. Naslov v vseh posl. Jutra. 11236-44

Brivski pomočnik
in vajenec se sprejme. — Kranjc Franc, Cernetova št. 23. 11191-44

Vajenko
za špecerijsko trgovino sprejmem. Pismene ponudbe pod »Pridna in pismena« na o. odd. Jutra. 11251-44

Fotografskega vajenca-ko
sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11254-44

Krojaško vajenko
sprejme modni salon Lombard, Celovška 43. 10967-44

Pouk
Beseda L 0.60, taksa 0.60 za dajanje naslova ali za šifro L 3.—

Mlada gospa
nudi italijansko konverzajo. Večša tudi nemška in slovenskega jezika. Ponudbe pod »Italijanska konverzacija 10« na o. odd. Jutra. 11023-4

Italijanščino pouk
za začetnike in konverzajo poučuje — Skopin, Sonja, Križov trg 10-II. 11160-4

Prodaj
Beseda L 0.60, taksa 0.60 za dajanje naslova ali za šifro L 3.—

Ugodna prilika!
Proda se lahek voz na peresih (zapravljek), z dvainštiri sedeli in za par konj, kompletna moderna oprema (engliške), vse dobro ohranjeno. Ogled: Koblarjeva 7. 10947-6

Brizgane
vstavlja se na hišno zaščito, dobiti pri Bierski. Cesta 29. okt. 13. 10700-6

Strešno lepenko
domačega izdelka, vse debelosti, dobavlja Jos. R. Puh, Ljubljana. Gradniska ul. 22. telefon 25-13. 1113-6

Jesenski plašček
za 4letno deklico, še dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11028-6

Parkete
hrastove in bukovne dobavlja Jos. R. Puh, Ljubljana. Gradniska ulica 22. telefon 25-13. 1114-6

Preproga
2 krasna original perzijska komada in 1 bosanski krpit 4 metre, prodaja Hvastja, Javorčnikova ulica 13. Ogled od 10. do 14. ure. 11033-6

Dve železni postelji
z močnimi peresnimi mrežami prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11073-6

Blagajno
nezgornjivo, prodam. — Polzeve se, Dular, Novi trg 2, II. nadst. 11077-6

V frigidairu
velikem, odličnem, nekaj zaprtih, separiranih prostorov. Dopolni na »Napoleonov trg«, o. odd. Jutra. 11081-6

Otroški voziček
športni, malo rabljen, krm, prodam za 750 L. Naslov v vseh posl. Jutra. 11083-6

Otroški voziček
športni, zelo dobro ohranjen, predvoljni material, ugodno prodam ali zamenjam za šifro. Naslov v vseh posl. Jutra. 11141-6

Prodaj
krasno srečno omaro za obleke, kredenco za jedilnico, globok modern naslanjač, zastore in predele, ročno delo, porcelanasto umivalno garnituro, damsko pisalno mizico in drugo. Vse kot novo. Ugodne cene. Pred Skofijo 19-II. 11131-6

Tri pare čevljev
št. 37, snežke in plašč prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11124-6

Prodaj
omaro iz posteljo z dvema modrocema. Jenkova št. 9. 11123-6

Ugodna prilika!
Sesalec prahu »Electro-Lux«, kavl »Express« — plinski, električni ročni vrtni stroj do 23 mm, trikotni kovinski, z motorom ali ročni pogon, knjižne stiskalnice, vodovodne školjke, rabno železje in pločevine raznih fazon, krampi, klam, fe, visoka rola-omara in risalna miza napredaj. »Metalia«, Gospodarska c. 16. 11143-6

Sadno prešo
malo, skoraj novo, zelo praktično za gospodinjstvo prodam. Hilda Vydra, Gledališka 12-IV. 11118-6

Šestdelno kunčino
ugodno prodam. Predvoljeva ul. 21, Moče. 11117-6

Kuhinjsko kredenco
prodam. Dolenjska c. 23, Boc Marija. 11110-6

Prodaj
1 železen štedilnik, 1 Lutovzo peč, 1 peč na žaganje, 1 trgovski pult, 1 gostilničarski pult (bank), 2 steklene mize, visoka rola-omara in stolov, vse v najboljšem stanju. Naslov v vseh posl. Jutra. 10986-6

Pulte in stelaže
za manufakturo prodam. Mestni trg 17. 11063-6

Otroški voziček
globok, v zelo dobrem stanju, napredaj, Pavičičeva 20, Zg. Šiška. 11096-6

Kapne
predvoljno blago, lepe, napredaj. — Kremžar, Mandeljeva 15-I, vrata 56, Trnovo. 11027-6

Peč
dobro ohranjeno, za žaganje, uporabna tudi za kuhanje, prodam. Krušnik Alojzij, Trnovo, Gerbičeva ul. 6. 11107-6

Otroški voziček
globok, siv, avtomodel in šivalni stroj napredaj. — Marenčičeva 3, druga hiša, dvorišče. 11119-6

Leico III. C
z raznim priborom: Fecomat tovarniško novo; Agfa karat s torbo prodaj »Interpro-met, Ul. 3. maja 10. 11026-6

Nekaj obleke
za dečka od 12-14 let prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11040-6

Hladilna omara
prvotne tovarniške izdelave, še popolnoma nova, napredaj globoko pod nabavno ceno zaradi nemogućnosti prevoza v provinco. Naslov v vseh posl. Jutra. 11027-6

Gospodinje, pozor!
Meso bo ostalo 14 dni sveže, surovo maslo mesec dni, jajca več mesecev itd., če si nabavite najnovejši hladilnik pri »Everest«, Prešernova 44. Ogled si ga za neobvezno. Rabljene hladilne omare vzamemo v protiracun. 11026-6

Nekaj obleke
za dečka od 12-14 let prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11040-6

Hladilna omara
prvotne tovarniške izdelave, še popolnoma nova, napredaj globoko pod nabavno ceno zaradi nemogućnosti prevoza v provinco. Naslov v vseh posl. Jutra. 11027-6

Gospodinje, pozor!
Meso bo ostalo 14 dni sveže, surovo maslo mesec dni, jajca več mesecev itd., če si nabavite najnovejši hladilnik pri »Everest«, Prešernova 44. Ogled si ga za neobvezno. Rabljene hladilne omare vzamemo v protiracun. 11026-6

Nekaj obleke
za dečka od 12-14 let prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11040-6

Hladilna omara
prvotne tovarniške izdelave, še popolnoma nova, napredaj globoko pod nabavno ceno zaradi nemogućnosti prevoza v provinco. Naslov v vseh posl. Jutra. 11027-6

Gospodinje, pozor!
Meso bo ostalo 14 dni sveže, surovo maslo mesec dni, jajca več mesecev itd., če si nabavite najnovejši hladilnik pri »Everest«, Prešernova 44. Ogled si ga za neobvezno. Rabljene hladilne omare vzamemo v protiracun. 11026-6

Nekaj obleke
za dečka od 12-14 let prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11040-6

Hladilna omara
prvotne tovarniške izdelave, še popolnoma nova, napredaj globoko pod nabavno ceno zaradi nemogućnosti prevoza v provinco. Naslov v vseh posl. Jutra. 11027-6

Gospodinje, pozor!
Meso bo ostalo 14 dni sveže, surovo maslo mesec dni, jajca več mesecev itd., če si nabavite najnovejši hladilnik pri »Everest«, Prešernova 44. Ogled si ga za neobvezno. Rabljene hladilne omare vzamemo v protiracun. 11026-6

Nekaj obleke
za dečka od 12-14 let prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11040-6

Kopalno peč
rabljeno, prodam. Lebar, Jesenkov ul. 2. 11210-6

Veliko ogledalo
s podstavkom, za steloje in salone ceno prodaja Golob, Gallusova nabr. št. 29. 11198-6

Prodaj
fino blago za suknjo in blago za moško obleko. Mikšič, Wolfova 10-I. 11238-6

Otroške čevlje
za starost 5 do 7 let, rabljene, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11219-6

Površnik
nov, črn, napredaj za Lir 400. Oglasi se Medvoljeva 5a, pri Faninger. 11222-6

Nov kvačkan prt
prodam. Ogleda se v nedeljo od 8-12. Kersnikova 8, pri hišnici. 11152-6

Železen štedilnik
prodam. Ogled ponedeljek, Bohoričeva 6. 11154-6

Imam v zalogi
vsake vrste rabljenih čevljev. Kupujem otroške snežke ali jih pa zamenjam. Klavžar, Vošnjakova 4. 11155-6

Dve moški obleki
dobro ohranjeni, za visoko postavbo, prodam. — Florjanska 30-I. 11175-6

Perzijsko preprogo
lepo, in čimnat modroc, prodam. Naslov v o. odd. Jutra. 11170-6

Pohištveno blago
prvotno, 10 metrov, prodam. Naslov: Privoz št. 11-I, levo. 11162-6

Poceni prodaj
damsko krojaško puho in stolača obsebnaka za lokal. Poljanska 13-I, (Česnik). 11194-6

Šivalni stroj
nov, pogreznjiv in star Singer s pokrovom in dolгим čolnicom, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11193-6

Tricikelj
do 500 kg, napredaj, L. Ambrož, mehanik, Tyrševa 71. 11185-6

Električni štedilnik
AEG, na dve plošči, popolnoma nov, prodam. Ogled od 11. do 13. Florjanska 30-I. 11176-6

Otroška postelja
bela, železna, z žičnim vložkom, napredaj za Lir 220. Breznik, Cesta na Rožnik 29. 11250-6

Mala preša
za prešanje mošta in nekaj železnih cevi za ograjo napredaj. Dolenjska c. 87. 11255-6

Otroški vozički
novi in rabljeni, vse vrste, napredaj pri »Pro-met«, nasproti Križanec cerkve. 11243-6

Otroški voziček
zelo lep, napredaj, Gospodarska ul. 16, prihič. 11244-6

Otroški voziček
globok, skoraj nov, napredaj, Zakolarkova 13, Jakovac. 11246-6

Kupim
Beseda L 0.60, taksa 0.60 za dajanje naslova ali za šifro L 3.—

Zelenke
steklenice od grenčice kupim. Lekarn. Bahovec, Kongresni trg 12. 10902-7

Železno blagajno
in železje za ročno dvigalo, nosilnost 250 kg, kupi Čebelarja v Ljubljani, Tyrševa cesta 21. 10701-7

Krojaške odpadke
volnene in bombažne, izrežke, kakor vse tekstilne odpadke kupuje Gerkman, Rhenova ul. 8. 99-4

Steno za predobso
kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobro«. 11021-7

Gramofon in plošče
dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupuje in plača najvišje dnevene cene Everest. — Prešernova 44. 11077-7

Snežke
za 5 let staro punčko kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobro ohranjene«. 11068-7

Najboljše plača
vse vrste kovin, steklenice, stroje in druge predmete »Metalia«, Gospodarska c. 16. 11144-7

Stare moške obleke
čevlje, perilo, pohištvo, modroce, posteljnino itd. stalno kupujem. Alojzija Drame, Ljubljana, Gallusova nabr. 29. 11116-7

Za namizni tenis
iskem po možnosti zložljivo mizo. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Tenis«. 11100-7

Kupimo
snažno, dobro ohranjeno, raznovrstno pohištvo, otroške postelje, vozičke, modroce, zložljive postelje ter druge uporabne predmete. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 11059-7

Kupimo
snažno, dobro ohranjeno, raznovrstno pohištvo, otroške postelje, vozičke, modroce, zložljive postelje ter druge uporabne predmete. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 11059-7

Kupimo
snažno, dobro ohranjeno, raznovrstno pohištvo, otroške postelje, vozičke, modroce, zložljive postelje ter druge uporabne predmete. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 11059-7

Kupimo
snažno, dobro ohranjeno, raznovrstno pohištvo, otroške postelje, vozičke, modroce, zložljive postelje ter druge uporabne predmete. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 11059-7

Kupimo
snažno, dobro ohranjeno, raznovrstno pohištvo, otroške postelje, vozičke, modroce, zložljive postelje ter druge uporabne predmete. Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. 11059-7

Slamo
za steloje in hlevski gnoj kupim. V ponudbi je naslov ceno in množino. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Slama«. 11122-7

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 11134-7

Lojterce
za prevoz 100 do 200 kg teže kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno kolarstvo«. 11057-7

Kupimo
stare bicikle, pohištvo, klavir, šivalni stroj, gramofon, »Merkur«, Mikšičeva c. 20. 11234-7

Fotoparate
pribor in druge silne predmete kupuje stalno po najvišjih cenah Fototehnika, Tyrševa 15. 11217-7

Kupim steklenice
za bombone. Slaščič. Križ. Vič 90. 11147-7

Staro pohištvo
omare za obleko, madrace, odeje, obleke, knjige, starinske slike, porcelan in vse drugo stalno kupuje Golob Marija, Gallusova nabr. 29. 11197-7

Revijo Sodobnost
vse letnike kupim. Ponudbe na o. odd. Jutra pod »Sodobnost«. 11187-7

Električni ogrevalec
za kipe mošta in železje za ročno dvigalo, nosilnost 250 kg, kupi Čebelarja v Ljubljani, Tyrševa 21. 11256-29

Knjige
Beseda L 0.60, taksa 0.60, za dajanje naslova ali za šifro L 3.—

Kupim
Gösta Berling, Via

Sobo odda

Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom, v sosedstvu kopalnice oddam. Naslov vseh posl. Jutra. 11072-23

Sobo
z eno posteljo oddam takoj. Kopalnica. Poljanska 18-II, levo. 11084-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 11085-23

Dve lepi prazni sobi
oddam takoj 1 ali 2 sobi. Gospodina. Naslov v vseh posl. Jutra. 11139-23

Opremljeno sobico
oddam gospodini. Sv. Petra c. 14-I. 11136-23

Sobo
z dvema posteljama oddam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11128-23

Opremljeno sobo
lepo, sončno, z dvema posteljama, uporabo kopalnice, oddam boljšim osebam. Istotam oddam sobo ves dan odsotni gospodini. Sv. Petra c. 41. 11126-23

Lepo, prazno, solnično sobo
oddam za 1. september mirni samski oseb. Naslov v vseh posl. Jutra. 11125-23

Prazno ali opremljeno sobo
lahko tudi s souporabo kuhinje, oddam gospodini. Breg 14, I. nadst. 11113-23

Opremljena soba
lepa, s posebnim vzhodom in s souporabo kopalnice se takoj odda. Oglede med 14. in 16. uro. Naslov v vseh posl. Jutra. 11024-23

Kabinet
zračno, oddam ves dan odsotnemu gospodu. Naslov v vseh posl. Jutra. 10993-23

Gospodično
vzajem na stanovanje takoj ali pozneje. Smarčinska c. 26-I, Gradišnik. 11094-23

Sobo
separirano, oddam dvema osebam takoj ali za 1. september. Naslov v vseh posl. Jutra. 11098-23

INSERIRAJ V »JUTRO«

Na stanovanje

sprejem gospodično in sestanovalec. V. Rožna ul. 27-II. 11103-23

Opremljeno sobo
vhod iz stopnišča, tekoča voda, oddam samo solidnemu podnajemniku (podnajemnici). Naslov v vseh posl. Jutra. 11104-23

Opremljen kabinet
oddam takoj. Naslov: Albanska ul. 22-II, Bežigrad, za gimnazijo. 11106-23

Opremljeno sobo
lepo, za Bežigradom (pri novi šoli), oddam enemu ali dvema gospodom. Naslov v vseh posl. Jutra. 11030-23

Lepo sobo
z eno posteljo, souporabo kopalnice, oddam mirnemu gospodu ali gospodini. Cena ugodna. Celovška cesta 72-I. 11052-23

Sobo
s souporabo kopalnice v središču mesta oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11055-23

Lepa samska soba
iz trdega lesa, s kaučem, za 2 osebi, naprodaya za Lir 3800. Eventuelno je naprodaya kave posebej. Mehanična delavnica Šušteršič, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 11235-23

Opremljeno sobo
takoj oddam. Sv. Petra c. 39. 11108-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, oddam stalnemu gospodu. Sv. Petra c. 54, Korun. 11075-23a

Uradnik
z ženo profesorico in sinom študentom išče opremljeno zakonsko sobo in kabinet z ev. uporabo kopalnice in deloma kuhinje za lastnim priborom, pri boljši rodbini. Ponudbe na oglede. Odd. Jutra pod »Boljša hiša«. 11186-23a

500 Lir nagrade
dobi, kdor mi preskrbi prazno garsoniero, veliko sobo ali stanovanje v bližini gl. kolodvorja. Ponudbe na oglede. Odd. Jutra pod »Takoj ali pozneje«. 11111-23a

Prazno sobo
event. z 1 pritlikavo ali enosobno stanovanje iščem za takoj. Ponudbe na oglede. Odd. Jutra pod »Plačam tudi za mesec naprej«. 11032-23a

Opremljeno sobo
oddam stalni oseb. takoj. Prule, Prijateljeva ul. 5. 11153-23

Sostanovalec
sprejem v opremljeno sobo v središču mesta. — Koman Franja, Cankarjevo nabrežje št. 7-II. 11172-23

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom, souporabo kopalnice, nova stavba, oddam solidnemu stalnemu gospodu za takoj. Naslov v ogle. odd. Jutra. 11157-23

Lepo sobo
z dvema posteljama (ev. tudi kabinet) in kopalnico oddam. Naslov v ogle. odd. Jutra. 11158-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam enemu ali dvema boljšima gospodom s 1. septembrom. Strelška ul. 10-I, Iščič. 11164-23

Lepo sobo
na Mirju oddam mirnemu gospodu. Marmontova 18, srednji zvonec. 11155-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, uporabo kopalnice, oddam dvema osebam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11019-23

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice oddam v Rožni dol. C. III št. 18. 11188-23

Opremljeno sobo
oddam stalnemu gospodu. Florjanska 31-I. 11253-23

Sobe išče
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Harmoniko
klavirsko, cca 70 basov, kupim. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Dobra«. 11095-26

Dve klavirske harmonike
z 32-48 basov, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Klavirske harmonike«. 11173-26

Klavir
dolg, primeren za učenje, prodam za 2500 L. Naslov v ogle. odd. Jutra. 11161-26

Klavir
ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11252-26

Stroji
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Pisalne in računske stroje
Vam strokovno popravi ali preuredi specialna delavnica Simandi, Kersnikova 11. 11199-29

Šivalni stroj
prodam. Koritkova ul. 22. 11016-29

Iščem

zračno, lepo opremljeno sobo s souporabo kopalnice ali garsoniero v centru mesta, po možnosti s hrano. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Plačam v naprej — do marta«. 11240-23a

Opremljeno garsoniero
v centru išče gospod. — Plača dobro. Naslov v vseh posl. Jutra. 11221-23a

Sobo s štedilnikom
za eno event. dve osebi iščem. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Poštena iščem«. 11206-23a

Glasičila
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Koncertni klavir
skoro popolnoma nov, poceni naprodaya. Naslov v vseh posl. Jutra. 1140-26

Pianino
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogle. odd. Jutra pod »Glasba«. 11133-26

Pianino
zelo dober in zelo dobro ohranjen, naprodaya. Naslov v vseh posl. Jutra. 11129-26

Harmoniko
klavirsko, cca 70 basov, kupim. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Dobra«. 11095-26

Dve klavirske harmonike
z 32-48 basov, dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Klavirske harmonike«. 11173-26

Klavir
dolg, primeren za učenje, prodam za 2500 L. Naslov v ogle. odd. Jutra. 11161-26

Klavir
ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11252-26

Stroji
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Pisalne in računske stroje
Vam strokovno popravi ali preuredi specialna delavnica Simandi, Kersnikova 11. 11199-29

Šivalni stroj
prodam. Koritkova ul. 22. 11016-29

Pisalni stroj

malo rabljen, ugodno naprodaya. Postojnska ul. 8. 11067-29

Mizarsko strojno orodje
za rezkar, kakor tudi sanke gornjega lesišča (id. prod. Iščič, Cesta 29. okt. 13. 10983-29

Dva šivalna stroja
z dolgim čolnikom, eden Lir 750, drugi Lir 500, in samo glavo od krojaškega stroja z dolgim čolnikom za Lir 120 prodam trgovina »Oglede«. Mestni trg 3. 11069-29

Stružnice
težke in precizne izvedbe 1500 do 3000 mm, s predležjem Norton in elektročrpalko, — dobavi ugodno v 120 dneh Gustav Levičar, Medvedova št. 14. 11038-29

Električna sušilnica
s šestimi pocinkanimi mrežastimi lesami, suši sadje in vso površino neodvisno od vremena in kurjave, brez priokusov in snazno, za 18 centimetrov na uro, naprodaya. Oglejte si jo in nje delo ter uspeh pri Krujeli Ernest, Privoz 11, Gostilničarski dom, pritličje desno. 11050-29

Hermes Baby
švicarski pisalni stroj prodam. Prelog, Bleiweisova 1. (Tyrševa). 11213-29

National registrirne blagajne
Vam strokovno popravi ali preuredi — le specialna delavnica Simandi, Kersnikova 11. 11200-29

Elektr. vrtni stroj
ročni, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11237-29

Vrtni stroj
precizijski, s 16 brzina, 500 do 12.000 obratov, moč vrtnja 10 mm, dobavi iz skladišča Gustav Levičar, Medvedova 4. 11037-29

2 stružnice
za kovine 600 in 1000 mm delovne dolžine, takoj dobavljivi, prodam. Ponudbe ogleznomu odd. Jutra pod »Vgrajeni elektromotorji«. 11220-29

Živali
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Dve kozi
dobri mlekarici s ne manj kot 2 litra mleka dnevno, kupim. Po možnosti »Sanske« pasme. Naslov v vseh posl. Jutra. 10953-27

Informacije
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Naprošam vsakogar
ki bi opazil ruskega hrta (pisico lisčje barve, ime Neva), da javi proti naprodaya na ogle. odd. Jutra. 11241-31

Filatelija
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Filatelija!
Zbirko Jugoslavije in drugih evropskih držav, tudi nekompletno, kupim. Naslov: Novi trg 1-II, desno. 11167-39

Obri
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Parketi
Dobavljam, polagam ter stružim stare parkete. Josip Belec, Kolodvorska št. 28, Ljubljana. 11034-30

Za trdko
Anton Kovačič. »splošno pečarstvo, se sprejemajo vsa naročila v restavraciji »Estetica« pri blaginčarki Prosim stranke, da se poslužujejo tega naslova. 122-31

Prošnje
vloge, prevode, korespondenco obavlja dr. Gržina Celovška 44. 11054-30

Istrski braki

resasti in gladki, mladici in starejši se oddajo brezplačno v roke dobrih lovcev, da se odva pasma. Parna Podgora, Vrhnika. 11070-27

Zaje, bele orjake
in cinci stare in mlade proda Josip Devetak, C. Viktor Emanuel III-50, Ljubljana. 11094-27

Zateka se je
mala rumena zelena papiga. Lastnik jo dobi v Gerbičevi ul. 44-II. 11089-27

Prodaj
belo orjakinjo ter 7-teneske mladice — Bizjak, Vič, Sattnerjeva ul. št. 158. 11020-27

Breja svinja
v 1 mesecu bo vrgla mladiče, importirana, mlada, naprodaya. — Rugelj, K. Cvetarska 35, divorišče. 11242-27

Petelina
krasnega, za plemo ali zakol prodam ali zamenjam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11202-27

Ženitve
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Dobra šivilja
želi resnega znanja radi ženi in boljšim gospodom od 40 do 60 let. Ponudbe na ogle. odd. Jutra pod »Ideal«. 11103-25

Samostojno damo
(uradnico) želi spoznati resno, dobo situirano gospod v svrhu ženitve. Cenjene ponudbe pod »Neodvisna« na ogle. odd. Jutra. 11192-25

Širite »JUTRO«

Izgubljeno
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Izgubila sem
zlat prstan z monogramom. Najditega prosim, da se odda v ogle. odd. Jutra. 11195-28

Izgubil sem
v T. novem nalivno pero »Wattermann«. Najditega naprodaya, da ga vrne proti nagradi. Kregar Jegličeva 9. 11060-28

Informacije
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Naprošam vsakogar
ki bi opazil ruskega hrta (pisico lisčje barve, ime Neva), da javi proti naprodaya na ogle. odd. Jutra. 11241-31

Filatelija
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Filatelija!
Zbirko Jugoslavije in drugih evropskih držav, tudi nekompletno, kupim. Naslov: Novi trg 1-II, desno. 11167-39

Obri
Beseda L. 0,60, taksa 0,60 za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Parketi
Dobavljam, polagam ter stružim stare parkete. Josip Belec, Kolodvorska št. 28, Ljubljana. 11034-30

Za trdko
Anton Kovačič. »splošno pečarstvo, se sprejemajo vsa naročila v restavraciji »Estetica« pri blaginčarki Prosim stranke, da se poslužujejo tega naslova. 122-31

Prošnje
vloge, prevode, korespondenco obavlja dr. Gržina Celovška 44. 11054-30

Ljubljanske razglednice

ročno barvane, v serijah (novost) in fotografske dobijo preprodajalci po ugodni ceni pri Fototehniku, Tyrševa c. 15. 11214-37

INSERIRAJ

Za trdko
Franc Heuffel. »splošno pečarstvo, se sprejemajo vsa naročila v restavraciji Figovec pri blaginčarki. — Prosim stranke, da se poslužujejo tega naslova. 10950-30

Zdravstvo
Beseda L. 0,60, taksa 0,60, za dajanje naslova ali za šifro L. 3.—

Zdravilna zelišča
vseh vrst kupuje Farmaceutika, družba z o. z. Ljubljana, Karlovska 2. 11223-40

Zdravilne in kozmetične masaže
izvršuje najuspešnejše »Flora«, Resljeva c. 8. 11165-40

Puh in perje prodaja
R. SEVER, Marijin trg 2!

PAPRIKA MARICH
»Pepe rosso italiano garantito puro! In vendita presso i migliori negozianti di generi alimentari e commestibili. ITALIA M. MARICH FORRE ANN. CENTRALE (NAPOLI)»

ZAHVALA
Ob prerani izgubi ljubljene soproga, krušnega očeta, strica in bratrance, gospoda

Mlakar Martina
višjega pošt. kontr. v pokoju

se vsem darovalcem cvetja in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, pri srčno zahvaljujem.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 25. t. m., ob 8. uri pri Sv. Petru.

Ljubljana, 23. VIII. 1942.

GLOBOKO ZALUJOČA SOPROGA IN OSTALI SORODNIKI

Oglasi v »Jutru« imajo vedno uspeh!

Naznanilo!
Naznanjam, da sem preselil svojo kleparsko delavnico, preje T. Korn, Poljanska cesta 8, v nove prostore — Bleiweisova c. 13 (preje Tyrševa c. — Figovec, dvorišče).

Vljudo prosim vse cenjene stranke, da mi blagovolijo še nadalje ohraniti svojo naklonjenost ter se v naprej zahvaljujem.

LONGAR FRANC — kleparstvo in vodovodne inštalacije Ljubljana Bleiweisova c. 13

BANCO DI ROMA
BANCA DI INTERESSE NAZIONALE - BANKA DRŽAVNE KORISTI ANNO DI FONDAZIONE 1880 LETO USTANOVITVE

FILIALE DI LUBIANA PODRUŽNICA V LUBIANA

Marijin trg 5, telef. 4316-4317

TUTTE LE OPERAZIONI DI BANCA - VSI BANČNI POSLI

Zahvala

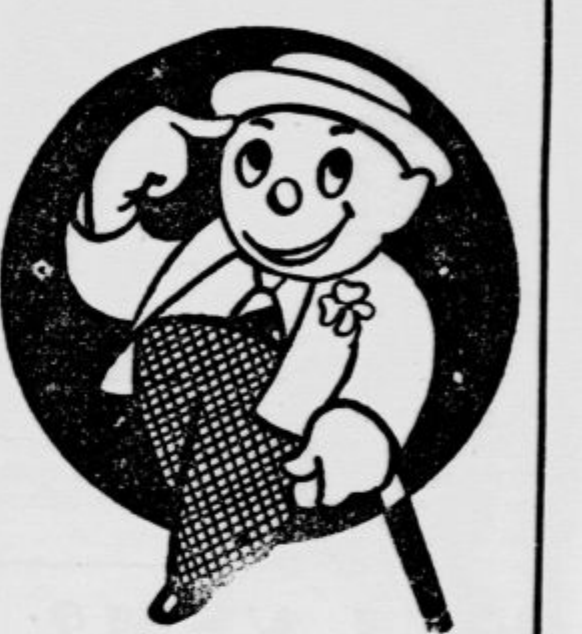
Moj mož Andolšek Franc, trgovec in posestnik v Karlovi pri Vel. Laščah, je bil zavarovan za smrt in doživetje pri zavarovalnici »Jugoslavijac«.

Po njegovi smrti mi je zavarovalnica »ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI« — »NARODNI ZAVAROVALNI ZAVOD« — Roma, ki je to zavarovalnico prevzela, takoj izplačala zavarovano glavico.

Podpisana se zahvaljujem temu zavodu za kulantno postopanje in ga vsakomur toplo priporočam.

Velike Lašče, dne 16. julija 1942.

Andolšek Kristina I. r.

ANCHE IL PRIMO CHE PASSA SA... TUDI PRVI MIMOIDOČI VE...

che il miglior impiego che tu puoi fare di 12.- Lire è quello di compere un biglietto della Lotteria di Merano. Con un rischio così minimo puoi diventare parecchie volte milionario. Non tentarlo sarebbe una colpa.

da je najboljšo opravilo, ki ga moreš opraviti z 12.- lirami, kupiti srečko Loterije di Merano. S tako majhnim rizikom lahko postaneš večkratni milijonar. Greh bi bil ne poskusiti.

REGALA MILIONI a chi acquista un biglietto per L. 12.-

DARUJE MILIONE osamu, ki si nabavi srečko za L. 12.-

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO

LOTTERIA DI MERANO